N°. 285. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

VRIJDAG 2 DECEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

24 Nov. 1859. n°. 69. — *KONINKLIJK BESLUIT van den 24sten November 1859, n°. 69, tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europesche officieren der in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Overwegende dat, ter uitvoering van art. 42 van het bij de wet van den 2den September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) vastgestelde Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, bij algemeene verordening regelen moeten worden gesteld, volgens welke de Europesche officieren van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt worden bevorderd en ontslagen, en dat tevens in het op non-activiteit stellen van die officieren behoort te worden voorzien;

Op de voordragt van Onzen Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 28sten October 1859, lit H, n°. 378, voor zooveel noodig in overleg met Onzen Minister van Oorlog;

Gezien de artt. 20 en 31 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie;

Gezien de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), zoo als zij is gewijzigd bij die van den 11den Julij 1855 (*Staatsblad* n°. 74);

Den Raad van State gehoord (advies van den 22sten dezer, n°. 3),

Hebben besloten en besluiten:

EERSTE AFDEELING.

Van de bevordering.

Art. 1. De bevelhebber der landmagt wordt door den Koning benoemd.

Wanneer bij het openvallen van zijne plaats de benoeming van den opvolger [illegible], of wanneer de benoemde in de spoedige aanvaarding zijner betrekking verhinderd wordt, voorziet de Gouverneur-Generaal in de tijdelijke waarneming.

Art. 2. De benoeming van generaals-majoor geschiedt door den Koning bij keuze uit de kolonels van de onderscheidene wapens der landmagt in Nederlandsch Indie, uitgenomen die der militaire administratie en der geneeskundige dienst, om het even of die kolonels in Nederlandsch Indie aanwezig of uit die gewesten afwezig zijn.

De benoemde generaals-majoor, vroeger tot een der speciale wapens behoord hebbende, houden op daartoe verder te behooren.

Wanneer bij het openvallen eener plaats van generaal-majoor een der gevallen aanwezig is, vermeld in het tweede lid van art. 1, voorziet de Gouverneur-Generaal in de tijdelijke waarneming.

Art. 3. De bevordering van officieren van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt, tot en met den rang van kolonel ingesloten, geschiedt door den Gouverneur-Generaal, den bevelhebber gehoord.

Art. 4. De bevorderingen geschieden over elk wapen afzonderlijk, doch over elk geheel wapen, met dien verstande:

1°. dat als één wapen worden beschouwd:

a. het corps officieren der genie en der sapeurs;

b. het corps officieren der militaire intendance en der betaalmeesters;

2°. dat de officieren, die, ter zake van het waarnemen van speciale dienstbetrekkingen, bij hun wapen worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd, of voor memorie, afgescheiden van de vervulling der bij hun wapen opengevallen plaatsen, tot bevordering in aanmerking kunnen worden gebragt (doch slechts tot en met de rangen, welke voor de door hen bekleed wordende betrekkingen zijn aangenomen), wanneer de onmiddelijk boven hen staande officier van het wapen, waartoe zij behooren, naar ouderdom in rang, tot eenen hoogeren rang bevorderd wordt.

Art. 5. De bevorderingen geschieden uit de oudsten in rang van den rang naastvoorgaande aan dien, in welken de vacatures bestaan; voor zoover die oudsten in rang, bij een onberispelijk gedrag, genoegzamen dienstijver, de vereischte kunde en volkomene geschiktheid voor den hoogeren rang bezitten.

Van deze bepaling kan worden afgeweken, tot belooning:

1°. van een schitterend wapenfeit of van eene uitstekende militaire daad;

2°. van buitengewone militaire talenten, gebleken uit daden of geschriften, gepaard aan uitstekenden dienstijver en een loffelijk gedrag, waardoor geacht wordt zekerheid te bestaan, dat de betrokken officier bijzondere geschiktheid bezit om in hoogere rangen den lande belangrijke diensten te bewijzen.

Eene dusdanige bevordering kan echter niet geschieden dan na eenen diensttijd in Nederlandsch Indie van ten minste vijf jaren in den rang van luitenant (tweeden en eersten), drie jaren in dien van kapitein, en twee jaren in iederen hoogeren rang.

In de besluiten, krachtens het tweede lid van dit artikel genomen, moet de reden der bevordering uitdrukkelijk worden vermeld.

Art. 6. In de voordragten tot bevordering worden geen officieren opgenomen, die niet in Nederlandsch Indie aanwezig zijn, op den dag waarop de voordragt geschiedt.

Deze bepaling is, even als in de gevallen waarin in volgende artikelen daarvan is afgeweken, niet van toepassing op officieren, die:

1°. in Nederland aanwezig zijnde, bij de landmagt, bij de schutterijen, of bij eenige andere corpsen aldaar, wanneer die op den voet van oorlog zijn gebragt, tijdelijk dienst verrigten;

2°. volgens de verordeningen op het verleenen van verlof buiten Nederlandsch Indie, aan officieren van de landmagt in die gewesten, met behoud van aanspraak op bevordering uit Nederlandsch Indie afwezig zijn; doch in geen geval langer dan de reden tot uitzendering bestaat, en met dien verstande, dat de sub 2°. vermelde officieren alleen den rang kunnen bekomen, die onmiddellijk staat boven dien, welken zij bekleeden op het oogenblik van hun vertrek uit Nederlandsch Indie.

Art. 7. De officieren, die vóór hunne aankomst in Nederlandsch Indie, of gedurende hunne afwezigheid met verlof uit die gewesten:

1°. diensten verrigten, die bepaaldelijk aan den rang van officier verbonden zijn, en die in Nederland geen invloed oefenen op den ouderdom in rang;

2°. burgerlijke diensten verrigten, door of van wege den Koning aan hen opgedragen, ten behoeve der kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

3°. bestemd worden tot het waarnemen van eenige speciale dienstbetrekking bij de landmagt in Nederlandsch Indie, of tot het beoefenen van wetenschappelijke vakken, ten nutte van de algemeene dienst in die gewesten;

worden, mits hun vertrek naar Nederlandsch Indie daardoor ten minste gedurende zes maanden is vertraagd geworden, met betrekking tot art. 6 beschouwd, zooveel vroeger dan het tijdstip hunner aankomst in Nederlandsch Indie in die gewesten aanwezig te zijn geweest, als de tijd bedraagt, gedurende welken hun vertrek derwaarts is vertraagd geworden.

Indien uit het vorenstaande volgt, dat officieren gerekend moeten worden in Nederlandsch Indie aanwezig te zijn geweest op een tijdstip, waarop zij, bij toepassing van het eerste lid van art. 5, in eene reeds plaats gehad hebbende bevordering begrepen hadden kunnen worden, worden zij bij eerstvolgende gelegenheid bevorderd, met toekenning van ouderdom in rang boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

Art. 8. In de voordragten tot bevordering worden geen officieren opgenomen, die geen Nederlander zijn.

Aan de op den 1sten Junij 1860 tot de landmagt in Nederlandsch Indie behoorende officieren, die geen Nederlander zijn, wordt een tijdvak vergund: indien zij in Nederlandsch Indie aanwezig zijn, ten minste van één jaar, en indien zij zich in Europa bevinden, ten minste van vier maanden, in beide gevallen te rekenen van het tijdstip waarop zij, naar luid der wet van 28 Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 44), bevoegd zullen zijn voor naturalisatie in aanmerking te komen, om, in het eerste geval aan den Gouverveur-Generaal, en in het laatste geval aan den Minister van Kolonien, te doen toekomen een aan den Koning gerigt verzoekschrift om naturalisatie, voorzien van de wettelijk vereischte bewijsstukken.

De officieren van wie, voor het verstrijken van het hun vergunde tijdvak van beraad, het verzoekschrift is ontvangen, worden, wanneer zij daartoe overeenkomstig de overige bepalingen van dit besluit in aanmerking kunnen komen, na de hoedanigheid van Nederlander te hebben verkregen, bij eerstvolgende gelegenheid bevorderd, met toekenning van ouderdom in rang boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, sedert den 1sten Junij 1860 reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

De officieren die in verzuim zijn gebleven, vóór het verstrijken van het hun gegunde tijdvak van beraad, het vereischte verzoekschrift om naturalisatie in te dienen, of aan wie de hoedanigheid van Nederlander op eerste aanvrage niet mogt kunnen worden verleend, worden gerekend tot aan het verkrijgen van die hoedanigheid, onvoorwaardelijk te hebben afgezien van aanspraak op bevordering.

Art. 9. Bij de oorspronkelijke benoeming tot 2den luitenant wordt, bij gelijke dagteekening van benoeming, de rangschikking bepaald: door den Koning, wanneer de benoeming in Nederland geschiedt, en door den Gouverneur-Generaal, wanneer de benoeming in Nederlandsch Indie plaats heeft.

De ouderdom in rang voor de bevordering rekent van de dagteekening van het besluit van benoeming, met dien verstande, dat voor de tot 2de luitenant s bij de landmagt in Nederlandsch Indie benoemde kadets van de Koninklijke Militaire Akademie, die dagteekening geacht wordt dezelfde te zijn als die van het besluit, waarbij de kadets voor de landmagt in Nederland, die gelijktijdig aan het officiers-examen hebben voldaan, tot 2de luitenants benoemd zijn, en dat zij rang nemen *boven* de

in Nederlandsch Indie gelijktijdig benoemde 2de luitenants van de wapens waartoe zij behooren; terwijl deze rang nemen *boven* de 2de luitenants, die uit de corpsen der landmagt in Nederland gelijktijdig tot dien rang bij het leger in Nederlandsch Indie zijn benoemd.

Voor de hoogere rangen rekent de ouderdom in rang van de dagteekening van het besluit der benoeming, en bij gelijke dagteekening naar de rangschikking der officieren in hunnen vorigen rang.

Art. 10. Aan officieren in werkelijke dienst worden geene rangen gegeven hooger dan die verbonden aan de betrekkingen, welke zij waarnemen.

Art. 11. De krijgsgevangen officieren worden in de voordragten tot bevordering opgenomen, met dien verstande evenwel, dat zij alleen den rang kunnen bekomen, welke onmiddellijk staat boven dien, welken zij bekleeden op het oogenblik, dat zij krijgsgevangen werden gemaakt.

Art. 12. De officieren die in Nederlandsch Indie non-actief zijn, ten gevolge van het terugkeeren, hetzij van verlof buiten die gewesten, hetzij uit krijgsgevangenschap, — van het geheel of gedeeltelijk ontbinden van corpsen — of van het opheffen van betrekkingen, worden almede in de voordragten tot bevordering opgenomen; even als zij, die in Nederlandsch Indie non-actief zijn tot herstel van gezondheid, of van voor den vijand bekomen wonden; mits, in het eerste geval, ten minste 15 jaren onafgebroken bij de landmagt in Nederlandsch Indie gediend hebbende.

Art. 13. De officieren die om eenige in art. 12 niet genoemde reden in Nederlandsch Indie non-actief zijn, of het daarin gestelde vereischte eener minstens vijftienjarige onafgebroken dienst bij de landmagt in Nederlandsch Indie niet bezitten, worden in de voordragten tot bevordering niet opgenomen.

Dienonverminderd wordt aan de non-actief geweest zijnde officieren, die bij toepassing van het tweede lid van art. 52 in activiteit zijn hersteld, bij de eerste bevordering waartoe zij worden voorgedragen, ouderdom in rang toegekend boven degenen van hun wapen, die, jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

Art. 14. Almede worden, tot zij de werkelijke militaire dienst hervatten, in de voordragten tot bevordering niet opgenomen de in Nederlandsch Indie aanwezige officieren, die diensten verrigten, welke vreemd zijn aan de militaire dienst bij de landmagt in die gewesten.

Deze bepaling is evenwel niet van toepassing op de officieren, die:

1°. geen hoogeren rang dan dien van 1sten luitenant bekleeden;

2°. aan de tijdelijke waarneming van eenig burgerlijk bestuur, de uitoefening paren van eenig militair bevelhebberschap;

3°. bij de schutterijen of andere niet tot het leger behoorende corpsen tijdelijk worden gedetacheerd om dienst te doen;

4°. met eenige politieke zending of andere commissien ten behoeve der kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen worden belast;

5°. behoorende tot de geneeskundige dienst, worden benoemd tot eene civile geneeskundige betrekking, of belast met de waarneming van daarmede gelijkstaande functien, en te dier zake bij de landmagt worden gevoerd à la suite, als gedetacheerd, of voor memorie.

Indien officieren, in het 1ste lid van dit artikel vermeld, ten minste vijftien jaren onafgebroken als officier bij de landmagt in Nederlandsch Indie hebben gediend, en volkomen geschikt geoordeeld worden voor den naastvolgenden hoogeren rang, wordt het 1ste lid niet op hen toegepast dan na verloop van twee jaren sedert het tijdelijk verlaten van de werkelijke militaire dienst.

In de gevallen, vermeld sub 4°. en 5°. van het 2de lid van dit artikel, kan evenwel alleen de rang worden verkregen, die onmiddellijk staat boven dien, welken de belanghebbenden bekleedden op het oogenblik van het tijdelijk verlaten van de werkelijke militaire dienst.

Art. 15. Even als in de gevallen, waarbij dit in andere artikelen in het bijzonder is vermeld, geschiedt iedere bevordering, die uit hoofde van onvoorziene omstandigheden niet heeft plaats gehad op het oogenblik waarop zij, bij toepassing van het eerste lid van art. 5, had kunnen hebben plaats gehad, met toekenning van ouderdom in rang boven degenen van het betrokken wapen, die, jonger in rang, inmiddels reeds tot den naastvolgenden hoogeren rang zijn bevorderd.

Art. 16. De vorenstaande bepalingen, behalve die welke uitsluitend opper-officieren betreffen, zijn van toepassing op alle officieren van de landmagt in Nederlandsch Indie, en op alle daartoe behoorende militaire personen, wier betrekkingen, uit hoofde van den aard hunner diensten bij de militaire administratie en bij de geneeskundige dienst, aan officiersrangen zijn gelijkgesteld, voor zoover daarvan in volgende artikelen niet geheel of gedeeltelijk wordt afgeweken, ten aanzien van den generalen en plaatselijken staf, de magazijnmeesters der artillerie, het corps officieren van de militaire administratie en het personeel van de geneeskundige dienst.

Art. 17. In de openvallende plaatsen van hoofdofficieren van den generalen staf kan door den Gouverneur-Generaal worden voorzien door overplaatsing met of zonder bevordering, doch altijd met instandhouding zooveel mogelijk van de bepalingen van dit besluit, van hoofdofficieren of kapiteins van andere wapens, die voor de speciale dienst eene bijzondere geschiktheid bezitten.

De hoofdofficieren van den generalen staf kunnen tot bevordering in aanmerking worden gebragt (doch slechts tot en met de rangen, welke voor de door hen bekleed wordende betrekkingen zijn aangenomen), wanneer de onmiddellijk boven hen staande hoofdofficier, bij het wapen waarvan zij herkomstig zijn, naar ouderdom in rang, tot hoogeren rang bevorderd wordt.

Bijaldien deze bepaling de bevordering van den chef van den generalen staf, luitenant-kolonel zijnde, tot den rang van kolonel langer dan twee jaren zou vertragen, kan hij na verloop van dien tijd tot kolonel benoemd worden.

De hoofdofficieren van den generalen staf kunnen door den Gouverneur-Generaal ook worden teruggeplaatst bij de wapens waarvan zij herkomstig zijn.

Art. 18. De openvallende plaatsen bij den plaatselijken staf, voor zoover daarin niet wordt voorzien door het tijdelijk detacheren van officieren van andere wapens, wier aanspraak op bevordering bij de wapens waartoe zij behooren daardoor niet ophoudt, worden vervuld door overplaatsing van officieren van andere wapens van de landmagt.

Art. 19. In de openvallende officiersplaatsen bij de magazijnmeesters der artillerie wordt voorzien zoowel door benoeming, als door bevordering van officieren-magazijnmeesters, en door overplaatsing van officieren van het wapen der artillerie.

Indien de voorziening tot en met de rangen, die voor de officieren-magazijnmeesters zijn aangenomen, plaats heeft door bevordering in het corps, geschiedt deze, behoudens het bepaalde in het 1ste lid van art. 5, gelijktijdig met die der eigenlijke artillerie-officieren, zonder echter dezen voorbij te streven.

Art. 20. In de openvallende plaatsen bij het corps officieren der militaire intendance en der betaalmeesters kan, behalve door bevordering, in enkele gevallen worden voorzien door overplaatsing van officieren van andere corpsen, met of zonder bevordering, doch altijd met instandhouding zooveel mogelijk van de bepalingen van dit besluit.

Art. 21. De bevorderingen van de officieren van gezondheid en apothekers geschieden op de wijze, vermeld in het 1ste lid van art. 5, met dien verstande evenwel, dat van het bezit der vereischte kunde voor den naastvolgenden hoogeren rang, voor zooveel aangaat de officieren van gezondheid en de apothekers der 2de en 3de klasse, uit een afgelegd examen moet zijn gebleken.

Art. 22. De bevordering van adjunct-paarden-arts tot paarden-arts geschiedt op de wijze, vermeld in het 1ste lid van art. 5, met dien verstande evenwel, dat van het bezit der vereischte kunde voor den laatstgenoemden rang moet blijken uit het bezit van een diploma als veearts der eerste klasse, verkregen aan eene rijksinrigting in Nederland, en dat de adjuncten ten minste vier jaren in hunnen rang in Nederlandsch Indie moeten gediend hebben, alvorens tot paardenarts bevorderd te kunnen worden.

De bevordering tot paarden-arts der 1ste klasse (rang van kapitein) geschiedt gelijktijdig met die tot ridmeester, van de 1ste luitenants van het regement Oost-Indische cavalerie, van denzelfden ouderdom in rang, zonder echter dezen in bevordering voorbij te streven.

Art. 23. Tot het afleggen van examen voor den naastvolgenden hoogeren rang worden de officieren van gezondheid en de apothekers der tweede en derde klasse naar ouderdom in rang opgeroepen, nadat zij ten minste drie jaren in hunnen rang gediend hebben.

Indien de vervulling van opengevallen plaatsen zulks noodzakelijk maakt, kan het in het eerste lid genoemde driejarig tijdvak worden verkort.

Bijaldien officieren van gezondheid of apothekers:

1°. tot het afleggen van het examen voor den naastvolgenden hoogeren rang opgeroepen zijnde daarvan afzien:

2°. aan de vereischten van dat examen niet voldoen;

zullen zij niet nader worden opgeroepen, maar na ommekomst van de eerstvolgende twee jaren aanvraag kunnen doen tot het afleggen van examen voor den naastvolgenden hoogeren rang.

Deze bepaling wordt niet toegepast op degenen, die, op het tijdstip dat het examen plaats heeft, ter zake van dienstverrigtingen of van ziekte, welke echter altijd blijken moet uit eene door militaire geneeskundigen afgegeven verklaring, buiten de mogelijkheid zijn daaraan deel te nemen.

Het in het derde lid genoemde tweejarig tijdvak kan worden verkort voor degenen, die uit hoofde van langdurige dienst te velde, of op afgelegen posten, geoordeeld worden zich niet genoegzaam te hebben kunnen voorbereiden.

Die eerst van het afleggen van het examen voor den naastvolgenden hoogeren rang heeft afgezien en daarna aan de vereischten van het examen tot welks aflegging hij is toegelaten, niet heeft voldaan, kan vervolgens telkens na verloop van ten minste één jaar zijne aanvraag om toelating tot het afleggen van een nader examen herhalen.

Art. 24. Bij de oorspronkelijke benoeming tot officier van gezondheid en apotheker der derde klasse en tot adjunct-paardenarts wordt, bij gelijke dagteekening van benoeming, de rangschikking bepaald door den Koning, wanneer de benoeming in Nederland geschiedt, en door den Gouverneur-Generaal, wanneer de benoeming in Nederlandsch Indie plaats heeft.

De ouderdom in rang voor de bevordering rekent van de dagteekening van het besluit der benoeming, met dien verstande, dat de in Nederlandsch Indie gelijktijdig benoemden rang nemen *boven* de in Nederland benoemden.

Voor de hoogere rangen rekent de ouderdom in rang van de dagteekening van het besluit der benoeming, en bij gelijke dagteekening naar de rangschikking in den vorigen rang.

Art. 25. Indien de officieren van gezondheid of apothekers in het geval, vermeld in het vierde lid van art. 23, daarna het eerstvolgende examen aan hetwelk zij kunnen deel nemen, bijwonen, en aan de vereischten daarvan voldoen, nemen zij, bij hunne bevordering, rang boven degenen, die, jonger in rang, sedert het eerste examen waaraan zij hadden mogen deel nemen, hen in bevordering zijn voorbijgegaan.

Art. 26. De Koning behoudt zich voor:

1°. om gepensioneerde officieren van de landmagt in Nederlandsch Indie, met of zonder bevordering, weder bij dezelve in dienst te stellen, wanneer zulks geacht wordt te zijn in het belang van 's lands dienst;

2°. om officieren van de landmagt in Nederland, met of zonder bevordering, bij de landmagt in Nederlandsch Indie over te plaatsen, onvoorwaardelijk of met vrijlating om na het verstrijken van een bepaald tijdvak weder bij de landmagt in Nederland terug te keeren, dan wel als tijdelijk gedetacheerd; en dus op zoodanige voorwaarden, als de omstandigheden zullen vorderen; doch altijd met instandhouding, zoo veel mogelijk, van de bepalingen van dit besluit.

Art. 27. Zonder het in art. 26 sub 2°. vermelde voorbehoud te beperken tot officieren in den rang van 2den luitenant, wordt daarvan in den regel geen gebruik gemaakt ten aanzien van officieren in hoogere rangen, dan tot het vervullen van speciale dienstbetrekkingen, waarin in Nederlandsch Indie niet behoorlijk kan worden voorzien, of tot voorziening in dringende behoefte, die hare vervulling, in het belang van 's lands dienst, onvermijdelijk doet achten.

TRANSITOIRE BEPALINGEN.

Art. 28. Onverminderd het bepaalde in de artt. 9 en 24 wordt, ten aanzien van de officieren en militaire personen, wier betrekkingen, uit hoofde van den aard hunner diensten bij de militaire administratie en bij de geneeskundige dienst, aan officiersrangen zijn gelijkgesteld, aan wie bij Koninklijke besluiten of bij besluiten van den Gouverneur-Generaal, die 's Konings bekrachtiging hebben verkregen, eene andere rangschikking dan naar de dagteekening van het besluit hunner benoeming in hunnen tegenwoordigen rang is aangewezen, deze speciale rangschikking gehandhaafd.

TWEEDE AFDEELING.

Van het ontslag.

Art. 29. Behalve in de gevallen, reeds bij wetten of bij andere

algemeene verordeningen vastgesteld, wordt de rang van officier verloren:

1°. door ontslag uit de dienst, bijaldien hetzelve niet vergezeld gaat van de toekenning van pensioen of van behoud van aanspraak daarop;

2°. ten gevolge van het verlies van hoedanigheid van Nederlander.

Art. 30. Geen officier kan uit de dienst bij de landmagt in Nederlandsch Indie worden ontslagen, dan:

1°. eervol;

a. op eigen gedaan verzoek, dat niet kan worden afgewezen dan in tijden van gevaar van vijandelijke aanranding van Nederlandsch Indie, van verdediging dier gewesten tegen vijandelijke aanvallen of gedurende het verrigten van dienst te velde; dan wel op grond van verpligtingen aan de benoeming verbonden, of andere verbindtenissen deswege aangegaan; of omdat hij behoort te worden ontslagen als verkeerende in een der in de verdere §§ van dit artikel voorziene gevallen;

b. wegens ongenegenheid of onwil om na het eindigen van eene non-activiteit of van een verlof in Nederlandsch Indie de werkelijke dienst te hervatten;

c. wegens ongenegenheid of onwil tot het gaan hervatten van de werkelijke dienst in Nederlandsch Indie, op het tijdstip waarop de met verlof daar buiten afwezige officier derwaarts zou moeten vertrekken, om in die gewesten te zijn teruggekeerd bij expiratie van verlof;

d. wegens onvoorwaardelijken overgang in burgerlijke dienst;

e. wegens het bekend worden van handelingen, die, waren zij bekend geweest tijdens de benoeming tot officier, die benoeming zouden hebben doen nalaten;

f. in de gevallen waarin, overeenkomstig het reglement op het toekennen van pensioenen en gagementen aan de Europesche officieren en militairen beneden dien rang van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt, en aan hunne weduwen en kinderen, het ontslag plaats heeft met behoud van aanspraak op pensioen, of met gelijktijdige toekenning van pensioen;

2°. na eene regterlijke veroordeeling, die, ofschoon het verlies van den militairen rang niet uit haren aard ten gevolge hebbende, nogtans heeft plaats gehad wegens eene handeling, die hem onwaardig maakt den rang van officier te bekleeden;

3°. wegens gedragingen of daden in het openbaar, of wegens openbare geschriften, waardoor de waardigheid van den officiersrang, de eerbied voor den persoon des Konings, of voor dien van Zijnen vertegenwoordiger in Nederlandsch Indie, de grondwettige instellingen van het Rijk, de regeringsbeginselen van de kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, of de krijgstucht bepaaldelijk worden aangerand;

4°. in de gevallen voorzien in de artt. 45, 46 en 47 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie;

5°. wegens deelneming aan vereenigingen en vergaderingen, vermeld in art. 111 van het sub 4°. vermelde reglement;

6°. wegens overtreding der verordeningen tot handhaving van het eigendomsregt van den Staat, op de gouvernements-archiven in de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

7°. wegens aanhoudend wangedrag;

8°. wegens opzettelijke en herhaalde ongehoorzaamheid, mishandeling van minderen, misbruik maken van gezag, inzonderheid wanneer door de eene of andere dezer handelingen stellig nadeel aan de dienst of aan personen is toegebragt;

9°. wegens verregaande nalatigheid in het vervullen der opgelegde pligten;

10°. wegens het aangaan van schulden, in haren oorsprong beneden de waardigheid van den rang van officier, of wegens het aanhoudend maken van schulden, ten gevolge van verkwisting of andere vrijwillige handelingen;

11°. wegens het aangaan van een huwelijk, zonder de daartoe vereischte toestemming te hebben verkregen.

Art. 31. De bevelhebber der landmagt en de generaals-majoor worden door den Koning ontslagen.

Wanneer de Gouverneur-Generaal, den Raad van Nederlandsch Indie gehoord, oordeelt, dat het ontslag om eene der redenen, vermeld in de §§ 2 tot en met 11 van art. 30 behoort plaats te hebben, zendt hij zijne daartoe strekkende voordragt met alle ter zake betrekkelijke stukken aan den Minister van Kolonien, vergezeld van eene schriftelijke verantwoording van den betrokken opper-officier, wien tot dat einde de tegen hem bestaande bezwaren worden medegedeeld.

De betrokken opper-officier wordt des verkiezende, onder toekenning van vrijen overtogt, door den Gouverneur-Generaal in de gelegenheid gesteld om zich in Nedeland te gaan verantwoorden.

De Koning verleent of weigert het voorgedragen ontslag.

Wanneer een der voormelde opper-officieren, zich met verlof in Nederland bevindende, in de termen mogt vallen om ter zaken vermeld in de §§ 2, 3, 7, 8, 9 en 10 van art. 30 uit de dienst te worden ontslagen, wordt in Nederland een raad van onderzoek over hem bijeen geroepen, even als of hij tot de landmagt in Nederland behoorde, te dien effecte, dat de voor dien raad hier te lande bestaande wettelijke verordeningen op hem worden toegepast, behalve het bepaalde sub 2°. van art. 34 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), en met dien verstande, dat de zamenstelling van den raad van onderzoek door den Minister van Oorlog niet wordt bevolen dan ten verzoeke van den Minister van Kolonien, dat de eerstgenoemde Minister aan dien van Kolonien doet geworden het proces-verbaal en de verdere bescheiden vermeld in art. 36 der genoemde wet, en dat de laatstgenoemde Minister aan den Koning het verslag en de voorstellen doet, vermeld in art. 37 dier wet, voor zooveel noodig in verband met de bepalingen van art. 2 van Ons besluit van heden, n°. 70.

Art. 32. Het al dan niet eervol ontslaan van de in Nederlandsch Indie aanwezige officieren, tot en met den rang van kolonel ingesloten, geschiedt door den Gouverneur-Generaal, den bevelhebber der landmagt gehoord.

Indien een officier van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt zich met verlof in Nederland bevindt, wordt het ontslag door den Koning verleend, den Minister van Kolonien gehoord.

Art. 33. Het ontslag van officieren, tot en met den rang van kolonel ingesloten, kan, behalve in de gevallen vermeld in de §§ 1, 4, 5, 6 en 11 van art. 30, niet plaats hebben dan op advies van eenen raad van onderzoek in Nederlandsch Indie.

Van het uitgebragte advies wordt door den Gouverneur-Generaal niet afgeweken, dan ten gunste van den officier over wien het onderzoek heeft plaats gehad.

Art. 34. De raad van onderzoek bestaat uit zeven leden, houdt zijne zittingen te Batavia, en is zamengesteld in verhouding tot den rang van de betrokken officier, in voege als op de bij dit besluit behoorende tabel wordt aangewezen; met dien verstande, dat onder de zeven leden, zooveel mogelijk, zich zullen bevinden drie officieren van hetzelfde wapen of dienstvak, en drie officieren van gelijken rang doch van vroegere benoeming dan de beschuldigde.

Bij ontstentenis van een of meer officieren van gelijken rang doch van vroegere benoeming, wordt door officieren van den naastvolgenden hoogeren rang daarin voorzien.

De leden van het corps der militaire administratie, en de officieren van het personeel der geneeskundige dienst zijn in de tabel begrepen onder de rangen waaraan zij zijn gelijkgesteld.

Art. 35. Wanneer de voorzitter van den raad van onderzoek is generaal-majoor, treedt als zoodanig op de dien rang bekleedende territoriale kommandant op Java.

De verdere militaire leden van den raad zijn officieren in werkelijke dienst, wier standplaats is Batavia, en wel de oudsten in rang der officieren, waaruit hij bestaat, of de in ouderdom van rang onmiddellijk op hen volgende, indien leden, die gewraakt of om eenige andere reden in het bijwonen der zittingen verhinderd zijn, moeten worden vervangen.

Art. 36. De leden van den raad van onderzoek, de voorzitter medegerekend, mogen den officier, over wien zal worden geadviseerd, of dengene van wien de beschuldiging tegen hem is uitgegaan, niet in bloedverwantschap of zwagerschap bestaan, tot den zesden graad ingesloten.

De tot den raad behoorende officieren, die vermeenen magten in een bijzonder geval zich van het bijwonen der zittingen van den raad te moeten onthouden, moeten de redenen daarvoor, voor zooveel noodig, door de tusschenkomst van den kommandant der 1ste militaire afdeeling op Java, bepaald opgeven aan den bevelhebber der landmagt, die de al dan niet-geldigheid dier redenen beoordeelt, en naar gelang daarvan van de waarneming van het lidmaatschap al dan niet vrijstelt.

De officier, over wien het onderzoek plaats grijpt, heeft het regt om eenmaal twee der tot den raad behoorende officieren, waartegen hij bezwaren mogt hebben, te wraken, zonder de redenen daarvoor op te geven.

Hij kan de zittingen van den raad bijwonen, en bij de behandeling zijner zaak zich zelven verdedigen, of eenen anderen officier, mits diens standplaats Batavia is, met zijne verdediging belasten.

Alle wrakingen moeten geschieden alvorens het verhoor van den beschuldigde eenen aanvang heeft genomen.

Evenzoo moet de beschuldigde officier vóór dat tijdstip opgeven welk ander officier zijne verdediging op zich neemt, in welk geval die officier bij de zittingen van den raad wordt toegelaten; terwijl, indien de beschuldigde of zijn verdediger niet verschijnt, de raad, dien onverminderd, met de behandeling der zaak voortgaat.

Art. 37. Wanneer een officier in werkelijke dienst of op non activiteit in de termen valt, om, hetzij ter zake van het omschrevene in § 2, of wel uit hoofde dat bezwaren tegen hem zijn ingebragt wegens handelingen vermeld in de §§ 3, 7, 8, 9 en 10 van art. 30, voor den raad van onderzoek te worden geroepen, vaardigt de bevelhebber der landmagt de vereischte bevelen uit tot de bijeenkomst van den raad.

Bij den last tot het doen bijeenkomen van den raad worden tevens, ter uitreiking aan diens voorzitter, gevoegd:

1°. de berigten of andere bescheiden tot de zaak betrekkelijk;

2°. afschriften van de conduitelijsten nopens den officier over wien het onderzoek plaats heeft, voor zoover die voorhanden zijn;

3°. een staat van dienst betreffende dien officier.

De sub 1°. en 2°. vermelde stukken worden, door de tusschenkomst van den territorialen kommandant, onder wien de garnizoens- of verblijfplaats van den beschuldigden officier ressorteert, in afschrift aan hem medegedeeld, terwijl hem, elders dan te Batavia zijnde, vergund wordt zich derwaarts te begeven, in dier voege, dat hij zich aldaar kunne bevinden ten minste veertien dagen vóór het bijeenkomen van den raad.

Art. 38. De voorzitter van den raad van onderzoek belast een der leden met de werkzaamheden van secretaris.

Art. 39. Zoodra de raad van onderzoek zitting heeft genomen wordt overgegaan:

1°. om de aangeduide handeling te onderzoeken, den beschuldigde te ondervragen en te hooren;

2°. om, zulks den raad noodig voorkomende, alle inlichtingen in te winnen, die de juiste beoordeeling der zaak kunnen bevorderen;

3°. om de verdediging van den beschuldigde, voorgedragen door hem of door den officier, dien hij daarmede belast heeft, aan te hooren.

Het inwinnen der sub 2°. vermelde inlichtingen geschiedt door de tusschenkomst van den bevelhebber der landmagt, of van de Europesche ambtenaren van het openbaar ministerie, naar gelang de inlichtingen van militaire of van burgerlijke autoriteiten of personen verlangd worden.

De officier, met de werkzaamheden van secretaris belast, houdt nauwkeurig aanteekening van de verhooren en van hetgeen verder in de zittingen wordt verhandeld; welke aanteekeningen, na door den raad te zijn goedgekeurd, door den voorzitter en secretaris worden onderteekend.

De zittingen van den raad kunnen door de te Batavia aanwezige officieren, die zulks mogten verlangen, worden bijgewoond.

Art. 40. Nadat de raad van onderzoek de zaak betreffende den beschuldigden officier in haren geheelen omvang heeft onderzocht, gaat hij over tot het uitbrengen van een advies.

De voorzitter legt aan den raad de volgende vraag voor;

Is de aangeklaagde schuldig aan hetgeen hem ten laste wordt gelegd?

Indien de beslissing daarop bevestigend is, stelt hij de tweede vraag;

Moet de beschuldigde dienvolgens uit de dienst worden ontslagen?

Terwijl, bij de toestemmende beantwoording dezer vraag, nog de vraag wordt gedaan:

Zijn er verzachtende omstandigheden aanwezig?

Het advies wordt uitgebragt bij stemming met ongeteekende, digt gevouwen briefjes, bevattende enkel de woorden *ja* of *neen*, in eene bus gestoken.

Art. 41. Onmiddellijk na elke stemming worden de briefjes, na door den voorzitter te zijn geopend, eerst door hem en daarna door een der andere leden van den raad, overluid opgelezen, terwijl van de bevinding door den secretaris proces-verbaal wordt opgemaakt, waarna de stembriefjes door den voorzitter dadelijk worden vernietigd.

Het proces-verbaal wordt, na door den voorzitter en de overige leden te zijn geteekend, met de verdere bescheiden, door de tusschenkomst van den kommandant der 1ste militaire afdeeling op Java, aan den be-

velhebber der landmagt gezonden, terwijl een afschrift van het procesverbaal, door de zorg van dien bevelhebber, aan den beschuldigden officier wordt uitgereikt.

Art. 42. Bijaldien de raad van onderzoek zich voor het ontslag uit de dienst heeft verklaard, doet de bevelhebber der landmagt van het plaats gehad hebbende verslag aan den Gouverneur-Generaal, met bijvoeging van zoodanige voorstellen, als de aard der zaak medebrengt: voor zooveel noodig in verband met de bepalingen van art. 2 van Ons besluit van heden, nº. 70.

Art. 43. Wanneer een officier van de landmagt in Nederlandsch Indie, tot en met den rang van kolonel ingesloten, terwijl hij zich met verlof in Nederland bevindt, in de termen mogt vallen om, ter zake vermeld in de §§ 2, 3, 7, 8, 9 en 10 van art. 30, uit de dienst te worden ontslagen, is van toepassing het laatste lid van art. 31; en wel in dier voege, dat de betrokken officier voor die toepassing steeds wordt beschouwd als behoorende tot het garnizoen te 's Gravenhage.

Art. 44. De in deze en in de volgende afdeeling vermelde bepalingen zijn, behalve die, welke bij uitsluiting opper-officieren betreffen, van toepassing op alle officieren van de landmagt in Nederlandsch Indie, en op alle daartoe behoorende militaire personen, wier betrekkingen uit hoofde van den aard hunner diensten bij de militaire administratie en bij de geneeskundige dienst, aan officiersrangen zijn gelijk gesteld.

DERDE AFDEELING.

Van het op non-activiteit stellen.

Art. 45. De bevelhebber der landmagt en de generaals-majoor kunnen niet op non-activiteit worden gesteld, dan om eene der volgende redenen:

1°. wanneer te hunnen aanzien aan het opperbestuur eene voordragt wordt gedaan, vermeld in het tweede lid van art. 31;

2°.:

a. de bevelhebber, in de gevallen vermeld in de §§ 2*b*, 3, 4 en 5 van art. 46;

b. de generaals-majoor, in de gevallen vermeld in de §§ 1, 2*a* en 2*b*, 3, 4 en 5 van art. 46.

Art. 46. Geen officier van de landmagt in Nederlandsch Indie, tot en met den rang van kolonel ingesloten, kan op non-activiteit worden gesteld, dan om eene der volgende redenen:

1°. wanneer er officieren overcompleet geraken door de opheffing der betrekking welke zij bekleeden, of door de geheele of gedeeltelijke ontbinding van het corps waartoe zij behooren;

2°. bij terugkomst:

a. van verlof buiten Nederlandsch Indie;

b. uit krijgsgevangenschap, wanneer er geene vacatures in zijnen rang bestaan;

3°. bij tijdelijke ongesteldheid, welke hem langer dan zes maanden ongeschikt maakt om dienst te doen; moetende die ongesteldheid echter altijd blijken uit eene door militaire geneeskundigen afgegeven verklaring;

4°. op verzoek, met of zonder bezwaar van den lande;

5°. wanneer te zijnen aanzien in Nederlandsch Indie eenig onderzoek aanhangig is, omtrent handelingen, voorzien in de §§ 1*e*, 4, 5, 6 en 11 van art. 30;

6°. wanneer hij in Nederlandsch Indie voor eenen raad van onderzoek behoort te worden geroepen.

Art. 47. Het tractement van non-activiteit bedraagt in Nederlandsch Indie twee derde gedeelten van het activiteits-tractement, naar rang en wapen.

Gedurende het verblijf in Nederland van opperofficieren, tot het einde vermeld in het 3de lid van art. 31, bedraagt het non-activiteits-tractement, gerekend van en met den dag van aankomst in Nederland, evenveel als verlofstractement der 3de klasse.

Art. 48. Het op non-activiteit stellen geschiedt in Nederlandsch Indie door den Gouverneur-Generaal, voor zooveel de generaals-majoor en verdere officieren betreft, den bevelhebber der landmagt gehoord.

Art. 49. Wanneer op een der opperofficieren de in het laatste lid van art. 31 of op een der verdere officieren de in art. 43 vervatte bepalingen worden toegepast, worden zij door den Koning op non-activiteit gesteld.

Zonder bezwaar van den lande met verlof buiten Nederlandsch Indie zijnde, bekomen zij geen non-activiteits-tractement.

Verlofstractement genietende, wordt hetzelve vervangen door een non-activiteits-tractement, dat evenveel bedraagt als verlofstractement der 3de klasse.

Indien de in dit artikel bedoelde beschuldigde officieren niet uit de dienst worden ontslagen ten gevolge van het over hen gehouden onderzoek; zijn zij, van het tijdstip waarop zulks is uitgemaakt, van regtswege hersteld in hunne vroegere stelling, als officier met verlof buiten Nederlandsch Indie.

Art. 50. De officieren op non-activiteit blijven onderworpen aan de militaire regtsmagt, en mogen het grondgebied van den Staat of van Nederlandsch Indie niet verlaten zonder toestemming:

wanneer zij in Nederland zijn, van den Minister van Kolonien, en wanneer zij in Nederlandsch Indie zijn, van den Gouverneur-Generaal.

Art. 51. De bevelhebber der landmagt en de generaals-majoor worden door den Koning in activiteit hersteld, indien, naar aanleiding van het voorlaatste lid van art. 31, het door den Gouverneur-Generaal voorgedragen ontslag wordt geweigerd, en hun terugkeeren tot de werkelijke dienst in Nederlandsch Indie met het belang van de dienst is overeen te brengen.

Wanneer de voormelde opperofficieren door den Gouverneur-Generaal op non-activiteit zijn gesteld:

1°. de bevelhebber, om eene der redenen vermeld in de §§ 2*b*, 3 en 4 van art. 46;

2°. de generaals-majoor, om eene der redenen vermeld in de §§ 1, 2*a* en *b*, 3 en 4 van art. 46;

worden zij door hem, zoodra mogelijk nadat de reden waarom zij op non-activiteit werden gesteld zal opgehouden hebben te bestaan, in activiteit hersteld; voor zooveel betreft de generaals-majoor, den bevelhebber der landmagt gehoord.

Hetzelfde geschiedt, wanneer de uitslag van het onderzoek, vermeld in § 5 van art. 46, den Gouverneur-Generaal geene aanleiding geeft tot het doen eener voordragt bedoeld in het tweede lid van art. 31, en het belang van de dienst niet vordert den betrokken opperofficier aan het opperbestuur voor te dragen tot het verkrijgen van een eervol ontslag uit de dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, of met gelijktijdige toekenning van pensioen.

Art. 52. Door den Gouverneur-Generaal worden, den bevelhebber der landmagt gehoord, in activiteit hersteld de officieren vermeld in de §§ 1 en 1*a* en *b* van art. 46, naar gelang dat er plaatsen in hunnen rang bij het wapen waartoe zij behooren openvallen, en de officieren vermeld in de §§ 3 en 4 van hetzelfde artikel, wanneer de reden waarom zij op non-activiteit werden gesteld, zal opgehouden hebben te bestaan, en de gelegenheid tevens aanwezig is om hen in eene openstaande plaats van hunnen rang te doen invallen.

Wanneer de uitslag van het onderzoek, vermeld in de §§ 5 en 6 van art. 46, geene aanleiding geeft tot het ontslaan uit de militaire dienst van de betrokken officieren, wordt te hunnen aanzien gehandeld als in het eerste lid van dit artikel is vastgesteld omtrent de officieren bedoeld in de §§ 3 en 4 van art. 46; voor zoover het belang van de dienst niet vordert den betrokken officier, eervol, uit de dienst te ontslaan, met behoud van aanspraak op pensioen, of met gelijktijdige toekenning van pensioen.

SLOTBEPALINGEN.

Art. 53. Wanneer officieren, dienende of gediend hebbende bij de landmagt in Nederlandsch Indie, bezwaren inbrengen over het niet of niet behoorlijk toepassen op hen in Nederlandsch Indie van de in dit besluit vervatte bepalingen, en die bezwaren gegrond bevonden worden, behoudt de Koning zich voor, bij een met redenen omkleed besluit, daarin te voorzien, in overeenstemming met de in dit besluit gestelde regelen.

Art. 54. Het tegenwoordig besluit wordt in werking gebragt te rekenen van en met den eersten Junij 1860.

Met dat tijdstip zijn alle vroegere verordeningen nopens het bevorderen, ontslaan en op non-activiteit stellen van militaire officieren der landmagt in Nederlandsch Indie, buiten werking gesteld.

Onze Minister van Staat, Minister van Kolonien, is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan, tot kennisneming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 24sten November 1859.

WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

TABEL aanwijzende de zamenstelling van den raad van onderzoek, in verhouding tot den rang van den beschuldigden officier.

2de luitenant:
1 luitenant-kolonel, voorzitter.
1 majoor,
1 kapitein,
1 1ste luitenant,
3 2de luitenants.

1ste luitenant:
1 luitenant-kolonel, voorzitter,
1 majoor,
2 kapiteins,
3 1ste luitenants.

kapitein:
1 kolonel, voorzitter,
1 luitenant-kolonel,
2 majoors,
3 kapiteins.

majoor:
1 generaal-majoor, voorzitter,
1 kolonel,
2 luitenant-kolonels,
3 majoors.

luitenant-kolonel:
1 generaal-majoor, voorzitter,
3 kolonels,
3 luitenant-kolonels.

kolonel:
1 generaal-majoor, voorzitter,
6 kolonels.

Wanneer de beschuldigde officier een kolonel is, wordt, bij ontstentenis van kolonels in active dienst, wier standplaats is Batavia, de raad van onderzoek voltallig gemaakt door elders op Java gestationeerde kolonels in active dienst, of door op Java verblijfhoudende generaal officieren of kolonels, hetzij op non-activiteit, of des noods gepensioneerd.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 24sten November 1859. nº. 69.

Mij bekend,
De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

---

24 Nov. 1859, nº. 70. — KONINKLIJK BESLUIT *van den 24sten November 1859, nº. 70, tot vaststelling van een reglement op het toekennen van pensioenen en gagementen aan de Europesche officieren en militairen beneden dien rang van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt en aan hunne weduwen en kinderen.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Overwegende: dat, ter uitvoering van art. 42 van het bij de wet van den 2den September 1854 (*Staatsblad* nº. 129), vastgestelde Reglement op het beleid der regering in Nederlandsch Indie, bij algemeene verordening regelen moeten worden gesteld omtrent het toekennen van pensioenen en gagementen aan de Europesche officieren en militairen beneden dien rang van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt, en dat daarin behoort te worden voorzien, zoowel in het verleenen van pensioenen aan hunne weduwen en kinderen, voor zooveel deze daarop ten laste der koloniale geldmiddelen aanspraak kunnen maken, als in eenige met de voormelde onderwerpen in verband staande punten;

Op de voordragt van onzen Minister van Staat, Minister van Kolonien, van den 28sten October 1859, lit. C, nº. 378;

Eerste bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staats-courant* van Vrijdag 2 December 1859, n°. 286.

Gezien de artt. 20 en 31 van het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie;

Gezien het Koninklijk besluit van den 1sten November 1848, n°. 84, en het daarbij vastgestelde reglement op de pensioenen en gagementen voor de Europesche militairen, behoorende tot de landmagt in de Nederlandsche overzeesche bezittingen en voor hunne weduwen of weezen;

Gezien de wetten van 28 Augustus 1851 (*Staatsbladen* n°. 128 en 129), de laatstgemelde zoo als zij is gewijzigd bij de wet van den 9den December 1851 (*Staatsblad* n°. 151); 18 December 1852 (*Staatsblad* n°. 212); en 4 September 1853 (*Staatsblad* n°. 86);

Gezien Ons besluit van heden, n°. 69, tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europesche officieren der in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22sten dezer, n°. 3),

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De regelen omtrent het toekennen van militaire pensioenen en gagementen, vermeld in art. 42 van het bij de wet van den 2den September 1854 (*Staatsblad* n°. 129) vastgestelde Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, worden bij deze vastgesteld, zoo als zij zijn vervat in het bij Ons tegenwoordig besluit gevoegde reglement op het toekennen van pensioenen en gagementen aan de Europesche officieren en militairen beneden dien rang van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt en aan hunne weduwen en kinderen.

Dat reglement wordt, even als de verdere bepalingen van dit besluit, in werking gebragt, te rekenen van den eersten Junij 1860.

Met dat tijdstip zijn alle vroegere verordeningen omtrent het verleenen van militaire pensioenen, gagementen en onderstanden, ten laste der koloniale geldmiddelen, en omtrent de in Ons tegenwoordig besluit verder geregelde punten, voor zooveel die betreffen de Europesche officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen, van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt en hunne weduwen en kinderen buiten werking gesteld.

Art. 2. Aan officieren, en aan hen gelijkgestelde militaire personen van de landmagt in Nederlandsch Indie, die uit de militaire dienst worden ontslagen, ingevolge de §§ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 van art. 30 van Ons besluit van heden, n°. 69, wordt, wanneer overeenkomstig het uitgebragt advies van den raad van onderzoek, of wel, naar aanleiding van de artt. 31, 33 en 42 van dat besluit, bij de redenen van ontslag verzachtende omstandigheden worden bevonden aanwezig te zijn, een voortdurende of tijdelijke onderstand tot levensonderhoud toegekend.

De voortdurende onderstand wordt verleend wanneer de ontslagene eenen diensttijd telt van ten minste acht effective jaren, die in geval van pensionering geldend zouden zijn.

Bij minderen diensttijd wordt de tijdelijke onderstand toegekend over een tijdvak gelijkstaande aan de helft van den volbragten activen diensttijd die in geval van pensionering geldend zou zijn.

Het bedrag van den voortdurenden, zoowel als van den tijdelijken onderstand, wordt bepaald op de helft van hetgeen de belanghebbende anderzins naar rang en dienstjaren, als pensioen zou kunnen verkrijgen, berekend volgens het bedrag der pensioenen van de officieren der landmagt in Nederland zonder verhooging.

De bepalingen, in het bij ons tegenwoordig besluit gevoegde reglement vastgesteld omtrent de pensioenen en gagementen der officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen, zijn, overigens met uitzondering van het vierde en vijfde lid van art. 27, op den voortdurenden en tijdelijken onderstand van toepassing; met dien verstande evenwel dat bij de toepassing van art. 34 van het voormelde reglement, wordt gehandeld als daarin voor de gagementen is bepaald; en verder, dat de onderstand, ingeval van overlijden van den titularis, ophoudt met den dag na dien, waarop het overlijden heeft plaats gehad.

Art. 3. Ten laste der koloniale geldmiddelen wordt, op daartoe te verstrekken speciale magtiging, in Nederland, door den Minister van Kolonien, en in Nederlandsch Indie, door of van wege den Gouverneur-Generaal, bij het uitreiken van het gewoon paspoort, ter zake van ziels- of ligchaamsgebreken, volstrekt ongeschikt makende tot de verdere waarneming van de militaire dienst en bij militair geneeskundig onderzoek als zoodanig erkend, een onderstand voor eens betaald aan iederen bij de landmagt in Nederlandsch Indie gediend hebbende of daarvoor bestemd geweest zijnde militair beneden den rang van officier, en aan hem gelijkgestelden militairen persoon, die, ter verkrijging van gagement overeenkomstig § 2 *d* van art. 1 van het bij Ons tegenwoordig besluit gevoegde reglement, op den dag waarop hij, in Nederlandsch Indie zijnde, in die gewesten, of, nog hier te lande zijnde, in Nederland voor de verdere waarneming van de militaire dienst is afgekeurd, geen ander vereischte mist dan eenen effectiven diensttijd van ten minste *acht* jaren die tot het toekennen van gagement geldend zijn.

Die onderstand bedraagt de helft van het gagement over één jaar, vastgesteld voor den graad waarnaar de belanghebbende zou kunnen worden gegageerd, indien hij ten minste acht effective jaren gediend had.

De voormelde onderstand wordt, zonder militaire geneeskundige herkeuring in Nederland, toegekend en betaald aan iederen in Nederlandsch Indie gediend hebbende belanghebbende, die in die gewesten, na zijne afkeuring voor de verdere waarneming van de militaire dienst, niet verblijft.

De toekenning van den voormelden onderstand kan, telkens na afloop van één jaar, op aanvrage van den belanghebbende, met overlegging van een certificaat van goed gedrag van het bestuur zijner woonplaats, worden herhaald, wanneer en zoolang bij militair geneeskundig onderzoek is erkend, dat hij buiten staat is door handenarbeid in zijn onderhoud te voorzien.

Art. 5. Aan iederen, als gegageerd, of tot het verkrijgen van het gewoon paspoort hier te lande teruggekeerden militair beneden den rang van officier en aan hem gelijkgestelden militairen persoon van de landmagt in Nederlandsch Indie, die door in den strijd bekomen wonden verminkt is, of die onafgebroken meer dan twaalf effective jaren in Nederlandsch Indie heeft gediend, wordt, door den Minister van Kolonie toegekend en ten laste der koloniale geldmiddelen betaald eene gratificatie voor eens van vijf en twintig gulden (25).

Art. 5. Aan iedere naar Nederland terugkeerende weduwe van eenen overleden militair beneden den rang van officier, en aan hem gelijkgestelden militairen persoon van de landmagt in Nederlandsch Indie, die, volgens de tweede afdeeling van het bij Ons tegenwoordig besluit gevoegde reglement, geene aanspraak heeft op pensioen, wordt, door of van wege den Gouverneur-Generaal toegekend een onderstand voor eens van honderd gulden (100) en van veertig gulden (40) voor ieder haar vergezellend kind, geboren uit een wettig huwelijk van den betrokken overleden militair of aan hem gelijkgestelden militairen persoon of daardoor gewettigd, betaalbaar ten laste der koloniale geldmiddelen, voor de helft bij vertrek naar Nederland, en voor de wederhelft na aankomst aldaar.

Art. 6. Ingeval de belanghebbenden, aan of voor wie de onderstanden en gratificatien voor eens, vermeld in de drie onmiddellijk voorafgaande artikelen, zijn toegekend, zijn overleden vóór dat de uitkeering heeft plaats gehad, wordt de toekenning geacht niet te zijn geschied.

Hetzelfde heeft plaats wanneer de belanghebbende militair of aan hem gelijkgestelde militaire persoon vóór de ontvangst van het hem toekende bedrag, òf het regt op het verder genot van gagement heeft verloren, òf ter zake van misdrijf, wangedrag, als anderzins, op eene andere wijze dan met een gewoon paspoort de militaire dienst verlaat.

Indien de vermelde onderstanden en gratificatien, om andere dan de voormelde redenen, door eigen toedoen der belanghebbenden, niet zijn betaald binnen een jaar na hunne terugkomst in Nederland, is de aanspraak daarop vervallen.

Onze Minister van Staat, Minister van Kolonien, is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan, even als van het daarbij vastgestelde reglement, tot kennisneming, afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 24sten November 1859.

WILLEM.

De Minister van Staat, Minister van Kolonien,

ROCHUSSEN.

REGLEMENT *op het toekennen van pensioenen en gagementen aan de Europesche officieren en militairen beneden dien rang van de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt, en aan hunne weduwen en kinderen.*

EERSTE AFDEELING.

Van de pensioenen der officieren en van de gagementen der militairen beneden dien rang.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de regelen voor het toekennen van de pensioenen en gagementen.

Art. 1. Officieren en militairen beneden dien rang en militaire personen wier betrekkingen aan officiersrangen of aan militaire graden beneden dien rang zijn gelijkgesteld:

1°. worden op aanvrage van den belanghebbende op pensioen of in het genot van gagement gesteld, in de gevallen:

a. van langdurige, dat is veertigjarige dienst;

b. van verwonding of verminking in den strijd bekomen of veroorzaakt door gevorderde of bevolen diensten;

c. van ziels- of ligchaamsgebreken, veroorzaakt door gevorderde of bevolen diensten;

in welke drie gevallen de belanghebbenden het regt op pensioen of gagement kunnen doen gelden, met dien verstande evenwel, dat, wanneer op grond van verpligtingen aan de benoeming of het engagement verbonden, of van andere verbindtenissen deswege aangegaan, gehoudenheid bestaat tot het volbrengen van meer dan veertigjarige dienst, in het eerstgenoemde geval aan die verpligtingen of verbindtenissen is voldaan;

2°. kunnen, zonder dat door den belanghebbede daartoe aanvrage is gedaan, op pensioen of in het genot van gagement worden gesteld, in de gevallen:

a. van langdurige, dat is veertigjarige dienst, al bestaat, op grond van verpligtingen aan de benoeming of het engagement verbonden, of van andere verbindtenissen deswege aangegaan, gehoudenheid tot het volbrengen van meer dan veertigjarige dienst;

b. van verwonding of verminking in den strijd bekomen, of veroorzaakt door gevorderde of bevolen diensten;

c. van ziels- of ligchaamsgebreken, veroorzaakt door gevorderde of bevolen diensten;

d. van verwonding, verminking, ziels- of ligchaamsgebreken niet ontstaan in den strijd, noch veroorzaakt door gevorderde of bevolen diensten, mits niet het gevolg zijnde van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag, en, voor zooveel betreft de militairen beneden den rang van officier, en de aan hen gelijk gestelde militaire personen, gepaard gaande met eenen effectiven diensttijd van ten minste acht jaren, die tot het toekennen van gagement geldend zijn;

e. van ongeschiktheid tot het gaan hervatten van de werkelijke dienst in Nederlandsch Indie, ten gevolge van verwonding, verminking, ziels- of ligchaamsgebreken, al dan niet ontstaan in den strijd of veroorzaakt door gevorderde of bevolen diensten, mits niet het gevolg zijnde van eigen moedwillige handelingen of van ongeregeld gedrag op het tijdstip waarop de betrokken officieren of de aan hen gelijkgestelde militaire personen naar Nederlandsch Indie zouden moeten vertrekken, om in die gewesten te zijn teruggekeerd bij expiratie van verlof;

f. dat officieren of aan hen gelijkgestelde militaire personen, niet vallende in de termen van litt. *a*, *b*, *c*, *d* en *e*, in eenen toestand geraken die hunne verwijdering uit de militaire dienst noodzakelijk maakt, zonder dat er termen zijn om zulks te doen door eenvoudig ontslag.

Ziels- en ligchaamsgebreken, ontstaan, hetzij door den invloed van het luchtsgestel, of door omstandigheden, verrigtingen en vermoeijenissen verbonden aan de militaire dienst, welke niet te velde wordt verrigt, hetzij door onbekende oorzaken, worden gerangschikt onder die, vermeld in § 2 *d*.

De oorzaak en de aard der verwonding, verminking, ziels- en ligchaamsgebreken, vermeld in de §§ 1 *b* en *c* en 2 *b*, *c*, *d* en *e*, moeten bij militair geneeskundig onderzoek zijn erkend, en, met uitzondering van de gevallen vermeld in § 2 *e* bevonden de belanghebbenden tot de verdere waarneming van de militaire dienst volstrekt ongeschikt te maken.

Wanneer dit noodig is moet de oorzaak der verwonding, verminking, ziels- en ligchaamsgebreken, vermeld in de §§ 1 *b* en *c* en 2 *b*, *c* en *e*, ook worden erkend door de betrokken chefs van corpsen of diensten.

Art. 2. Tot grondslag der toekenning van militaire pensioenen en gagementen bij de in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt, wordt

gelegd de toestand waarin de betrokken personen zich bevinden bij het verlaten van de dienst.

Latere verbetering of verergering brengt in de vaststelling van het verleende pensioen of gagement geene verandering te weeg.

Bij uitzondering op het vorenstaande wordt het bedrag der toegekende pensioenen en gagementen, wanneer de verwonding, verminking of ligchaamsgebreken ter zake waarvan de toekenning heeft plaats gehad, den belanghebbende later in zoodanigen toestand brengen als op grond waarvan hij, bij het verlaten van de dienst overeenkomstig art. 10 regt op hooger pensioen of gagement zou gehad hebben, alsnog volgens de bepalingen van dat artikel verhoogd, indien de aanvraag daartoe binnen den tijd van één jaar nadat het pensioen of gagement heeft aangevangen, is ingekomen.

Die verhooging gaat in met den dag waarop de aanvraag is ingekomen.

Art. 3. Het pensioen en gagement worden geregeld naar den rang of graad dien de belanghebbenden gedurende de laatste twee effective jaren werkelijk bekleed hebben, of waaraan zij zijn gelijk gesteld geweest.

Onder de voormelde twee jaren wordt voor officieren en aan hen gelijkgestelde militaire personen niet begrepen:

a. de tijd met verlof buiten Nederlandsch Indie doorgebragt, met uitzondering van dien gedurende welken de belanghebbende heeft verkeerd in een der gevallen, vermeld sub 1 van het tweede lid van art. 6 en sub 1, 2 en 3 van het eerste lid van art. 7 van het Koninklijk besluit tot regeling van de bevordering, het ontslag en het op non-activiteit stellen van de Europesche officieren der in Nederlandsch Indie aanwezige landmagt;

b. d[illegible]d op non-activiteit doorgebragt om een der redenen, vermeld sub 1 van art. 45 en 3, 4, 5 en 6 van art. 46 van het voormeld Koninklijk besluit, met uitzondering evenwel van het geval, dat non-activiteit ter zake van overwegingen omtrent het verleenen van ontslag uit de dienst, niet door dusdanig ontslag, al dan niet met behoud van aanspraak op pensioen of met gelijktijdige toekenning van pensioen, maar door hervatting van de werkelijke dienst wordt opgevolgd.

Bij gemis van het in het eerste lid gestelde vereischte, worden het pensioen en gagement geregeld naar den onmiddellijk voorafgaanden rang of graad.

In de gevallen, vermeld in de §§ 1 *b* en *c* en 2 *b* en *c* van art. 1, alsmede in het algemeen ten opzigte van 2de luitenants en van militairen beneden den graad van korporaal, geschiedt evenwel de regeling van het pensioen en gagement naar den rang of graad, laatstelijk werkelijk bekleed of daaraan gelijkgesteld geweest.

Titulaire rangen of graden komen bij de berekening van het pensioen of gagement niet in aanmerking.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de bepaling van den diensttijd.

Art. 4. Onder de diensten, die bij de regeling van het pensioen of gagement, krachtens dit reglement worden toegerekend, zijn begrepen zoowel die, welke in Nederlandsch Indie, als die, welke in Nederland of elders buiten Nederlandsch Indie in militaire, maritime of burgerlijke betrekkingen van het Rijk zijn volbragt, voor zooveel zij regt geven op pensioen of gagement, onverschillig of zij voor of na de invoering van dit reglement zijn bewezen; gerekend van en met den eersten der maand, waarin de dienst aanvang heeft genomen.

Onder de diensten, hier bedoeld, zijn almede begrepen zoowel die, vermeld in art. 73 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 129), als die, welke bij mobiele schutterijen onder de wapenen zijn volbragt, mits onmiddellijk opgevolgd door diensten bij 's Rijks zee- of landmagt, bij het corps mariniers, of bij de landmagt in de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, en die volbragt bij de lijfwachten aan de hoven der inlandsche vorsten te Soerakarta en Djokjokarta, en als plaatsvervanger.

Art. 5. Werkelijke diensten in Nederlandsch Indie volbragt, ook die, welke vreemd zijn aan de militaire dienst bij de landmagt in die gewesten, gerekend van en met den dag der inscheping derwaarts, worden, zoowel in tijd van vrede als van oorlog, dubbel berekend.

Van die dubbele berekening is mitsdien uitgesloten en wordt slechts jaar voor jaar toegerekend de tijd:

a. met verlof buiten Nederlandsch Indie doorgebragt, de reis heen en weder daaronder begrepen, gerekend van en met den dag, waarop het genot van activiteitstractement in Nederlandsch Indie heeft opgehouden, tot dien van terugkomst in die gewesten, al is de officier, of de aan hem gelijkgestelde militaire persoon, gedurende dien tijd met de waarneming van burgerlijke of militaire betrekkingen belast of in opleiding geweest voor de waarneming van eenige speciale dienstbetrekking bij de landmagt in Nederlandsch Indie, of tot het beoefenen van wetenschappelijke vakken, ten nutte van de algemeene dienst in die gewesten, ten ware daarvan kan worden afgeweken krachtens het laatste lid van dit artikel;

b. in krijgsgevangenschap doorgebragt;

c. op non-activiteit doorgebragt ten gevolge van overcompleet geraken, van terugkomst uit krijgsgevangenschap of van verlof buiten Nederlandsch Indie, dan wel van tijdelijke ongesteldheid.

Diensten, elders dan in Nederlandsch Indie volbragt, doch volgens art. 4 in aanmerking komende bij de regeling van pensioen en gagement krachtens dit reglement, worden even als die bij de voormalige expeditionaire afdeeling infanterie en detachementen artilerie en cavalerie in dezelfde verhouding toegerekend, waarin dit zoude plaats hebben, indien zij overeenkomstig de deswege bestaande bepalingen op zich zelve moesten strekken tot regeling van pensioen of gagement.

Art. 6. Onder de diensten, die bij de regeling van het pensioen of gagement worden toegerekend, worden nimmer begrepen:

a. de diensttijd, volbragt vóór het intreden van het negentiende levensjaar;

b. de diensttijd voorafgegaan aan een of op na den 1 April 1837 verleend ontslag uit de dienst, indien hetzelve niet binnen een jaar door weder-indienststelling is opgevolgd.

Deze paragraaph is niet van toepassing op den militair beneden den rang van officier, en den aan hem gelijkgestelden militairen persoon, indien de vroegere diensttijd veertig jaren of meer heeft bedragen, doch vóór de weder-indienststelling niet is opgevolgd door de toekenning van gagement;

c. de tijd in het genot van vroeger verleend pensioen of gagement doorgebragt;

d. de tijd, gedurende welken officieren en militairen beneden dien rang, en aan hen gelijkgestelde militaire personen, zijn gedetineerd geweest;

e. de tijd op non-activiteit doorgebragt, om andere redenen dan vermeld zijn sub *c.* van het tweede lid van art. 5, met dien verstande evenwel dat wanneer non-activiteit ter zake van overwegingen omtrent het verleenen van ontslag uit de dienst niet door dusdanig ontslag, al dan niet met behoud van aanspraak op pensioen of met gelijktijdige toekenning van pensioen, maar door hervatting van de werkelijke dienst wordt opgevolgd, het tijdvak van non-activiteit wordt toegerekend als diensttijd tellende jaar voor jaar;

f. de tijd, gedurende welken de milicien in reserve gesteld of met groot verlof is geweest;

g. de diensttijd van eenen wegens desertie bij vonnis veroordeelden deserteur, voorafgegaan aan zijne weder-indienststelling;

h. de diensttijd doorgebragt in eenen strafcursus, hoe ook genaamd;

i. de diensttijd voorafgegaan aan het ontnemen der cocarde en die gedurende welken het dragen daarvan is ontzegd geweest;

k. de tijd na het verstrijken der maand in welke:

1°. in Nederland door den Minister van Kolonien en in Nederlandsch Indie door den bevelhebber der landmagt de voordragt tot het toekennen van pensioen of gagement wordt gedaan;

2°. in Nederland bij militair geneeskundig onderzoek is bevonden, dat de voor de dienst bij de landmagt in Nederlandsch Indie bestemde militair ter zake, vermeld in de §§ 1 *b* en *c* en 2 *b*, *c* en *d* van art. 1, vóór zijn vertrek derwaarts volstrekt ongeschikt is geworden tot de verdere waarneming van de militaire dienst.

Art. 7. Bij de opsomming van den diensttijd tot berekening van het toe te kennen pensioen of gagement worden de overschietende maanden voor een jaar gerekend indien zij ten minste zes volle maanden bedragen. Anders worden zij verworpen.

Deze bepaling is niet van toepassing op de berekening van het minimum van langdurige dienst, vermeld in de §§ 1 *a* en 2 *a* van art. 1.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de vaststelling en berekening van het bedrag der pensioenen en gagementen.

Art. 8. Het ten laste der koloniale geldmiddelen toegekend wordende jaarlijksch bedrag van het pensioen voor officieren en van het gagement voor militairen beneden dien rang, alsmede voor militaire personen, wier betrekkingen aan officiersrangen of aan militaire graden beneden dien rang zijn gelijkgesteld, wordt voor iederen rang en graad en voor de daaraan gelijkgestelde betrekkingen vastgesteld als volgt:

luitenant-generaal op . . . . f	8000
generaal-majoor »	5500
kolonel »	4000
luitenant-kolonel »	3000
majoor »	2600
kapitein »	1600
1ste luitenant »	900
2de luitenant »	700
militairen opzigter der genie van de 1ste klasse op	600
2de » »	500
3de » »	400
adjudant-onderofficier, wapen-controleur bij de geweermakersschool op.	600
magazijnmeester der artillerie van de 4de klasse op	400
adjudant-onderofficier op	300
sergeant-majoor »	240
sergeant en fourrier »	216
korporaal »	180
soldaat »	144
artillerie-werkman bij de compagnie werklieden van de 1ste klasse op	240
2de » »	216
3de » »	180
leerling-artillerie-werkman bij de compagnie werklieden	144

Art. 9. Het volle bedrag van het pensioen en gagement, vermeld in art. 8, wordt toegekend in de gevallen vermeld in de §§ 1 *a* en 3 en 2 *a* en *b* van art. 1.

In de gevallen, vermeld in art. 1 §§ 1 *c* en 2 *c* en *d*, worden het pensioen en gagement en in die vermeld in § 2 *f* wordt het pensioen berekend voor elk dienstjaar op één veertigste deel van het volle bedrag, in art. 8 vermeld.

In het geval vermeld in art. 1 § 2 *e* wordt het volle bedrag toegekend, indien de oorzaak der ongeschiktheid tot het gaan hervatten van de werkelijke dienst in Nederlandsch Indie, valt onder de toepassing van art. 1 §§ 1 *b* en 2 *b*.

Indien die oorzaak valt onder de toepassing van art. 1 §§ 1 *c* en 2 *c* en *d*, wordt het pensioen berekend voor elk dienstjaar op één veertigste deel van het volle bedrag in art. 8 vermeld.

In de gevallen, vermeld in art. 1 §§ 1 *c* en 2 *c*, *d*, *e* en *f*, wordt altijd het volle bedrag van het pensioen en gagement toegekend, indien de belanghebbenden tevens bezitten het vereischte van langdurige, dat is veertigjarige dienst.

Bij minderen diensttijd dan van twintig jaren worden het pensioen en gagement vastgesteld op de helft van het volle bedrag, in art. 8 vermeld.

De pensioenen en gagementen worden in volle guldens bepaald, waarbij de overschietende onderdeelen als één gulden worden berekend.

Art. 10. Het bedrag van het pensioen en gagement, berekend overeenkomstig art. 9, wordt verhoogd, indien de verwonding, verminking of ligchaamsgebreken vermeld in de §§ 1 *b* en *c*, en 2 *b*, *c*, *d* en *e* van art. 1 gepaard gaan:

a. met het verlies of het gemis van het noodzakelijk gebruik van een der ledematen met *een vierde gedeelte;*

b. met het verlies of het gemis van het noodzakelijk gebruik van twee of meer ledematen met *de helft;*

c. met het volkomen onherstelbaar verlies van het gezigtsvermogen in de beide oogen met *de helft.*

Indien het volkomen onherstelbaar verlies van het gezigtsvermogen gepaard gaat met het verlies van een of meer ledematen of van het noodzakelijk gebruik daarvan, komen, voor de berekening der verhooging, ieder der oorzaken van toekenning afzonderlijk in aanmerking.

Door ledematen worden bepaaldelijk verstaan handen en voeten, on-

verschillig of zich aan het verlies daarvan al dan niet dat van armen en beenen paart.

De vermelde verhoogingen worden toegekend, ongeacht de oorzaken van het ontstaan der aanleiding daartoe, behalve wanneer die gelegen zijn in eigene moedwillige handelingen of in ongeregeld gedrag.

Art. 11. Officieren en militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen die, niettegenstaande het verlies of het gemis van het noodzakelijke gebruik van een of meer ledematen, vermeld in art. 10, blijven doordienen, verkrijgen, wanneer zij later op pensioen of in het genot van gagement worden gesteld, boven het bedrag waartoe zij in den alsdan door hen bekleeden rang of graad geregtigd zijn, de voor dat verlies of gemis vastgestelde verhooging, berekend naar den rang of graad waarin en tot zoodanig bedrag waartoe zij die zouden hebben verkregen indien zij niet waren blijven doordienen.

Indien in dat geval het bedrag van het pensioen of gagement, met inbegrip der verhooging, zou blijven beneden het cijfer, almede met inbegrip der verhooging, dat zou zijn toegekend wanneer de belanghebbende niet was blijven doordienen, wordt het pensioen of gagement tot dat cijfer toegekend.

Indien verwonding of verminking in den strijd bekomen of veroorzaakt door het verrigten van gevorderde of bevolen diensten, niet gepaard gaande met het verlies of het gemis van het noodzakelijke gebruik van een of meer ledematen, niet dadelijk ongeschikt maakt tot de verdere waarneming van de militaire dienst, maar dat gevolg eerst later heeft, en het bedrag van het pensioen of gagement, waartoe de belanghebbende in den alsdan door hem bekleeden rang of graad geregtigd is, zou blijven beneden het cijfer, dat zou zijn toegekend wanneer die verwonding of verminking hem in den rang of graad, dien hij tijdens het bekomen daarvan bekleedde, tot de verdere waarneming van de militaire dienst ongeschikt had gemaakt, wordt het pensioen of gagement tot dat cijfer toegekend.

Art. 12. Het pensioen en gagement, toegekend wordende tijdens het genot van militair tractement of van militaire soldij, nemen aanvang met den dag waarop het tractement of de soldij heeft opgehouden.

Indien het gagement, in het geval van volbragte langdurige dienst, niet is aangevraagd tijdens het verlaten van de dienst, neemt het aanvang met den eersten der maand na die, waarin de aanvraag is ingediend om het nog te verkrijgen, mits die zij ingekomen binnen vijf jaren na het verlaten van de dienst; wordende anders aan dusdanige aanvragen geen gevolg gegeven.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de regeling der pensioenen en gagementen dergenen die, na reeds op pensioen of in het genot van gagement gesteld te zijn geweest, op nieuw zijn in dienst gesteld.

Art. 13. De officieren, de militairen beneden dien rang en de aan hen gelijkgestelde militaire personen aan wie reeds pensioen of gagement was verleend, en die op nieuw bij de landmagt in Nederlandsch Indie in dienst zijn gesteld, worden bij het weder verlaten van de dienst op nieuw op pensioen of in het genot van gagement gesteld met inachtneming van de bepalingen van dit reglement, in verband zoowel met den laatstelijk verkregen rang of graad, als met den geheelen diensttijd.

In geen geval zal het op nieuw te verleenen pensioen of gagement worden gesteld beneden het bedrag van het vroeger genotene.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van het verlies van regt op pensioen of gagement en van het tijdelijk en voortdurend ophouden van het genot daarvan.

Art. 14. Het regt op militair pensioen en gagement, krachtens dit reglement te verkrijgen, gaat verloren:

a. door overgang bij 's Rijks zeemagt, bij het corps mariniers of bij de landmagt in Nederland of elders binnen Nederlandsch Indie of in burgerlijke dienst van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen;

b. door het ontslag uit de dienst op eigen aanvrage, wanneer deze niet gegrond is op de bepalingen vervat in § 1 van art. 1.

c. door overtreding der verordeningen tot de handhaving van het eigendomsregt van den Staat op de gouvernements-archiven in de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, gedurende het tijdvak tusschen het verkrijgen van eervol ontslag, met behoud van aanspraak op pensioen, en het verkrijgen van pensioen;

d. door het verlies van den rang van officier;

e. door veroordeeling tot onteerende of lijf- en onteerende straffen;

f. door verwijdering uit de dienst, wegens bij vonnnis uitgesproken vervallen-verklaring van den militairen stand of wel uit hoofde van aanhoudend wangedrag, onzedelijkheid of merkelijke achteloosheid in de waarneming der dienstpligten.

Vervolging wegens misdrijf schorst het verleenen van pensioen of gagement, tot na de uitspraak van het eindvonnis.

Art. 15. Wanneer gepensioneerde officieren en aan hen gelijkgestelde militaire personen in tijd van oorlog of van gevaar in Nederland door of van wege den Koning, en in Nederlandsch Indie door of van wege den Gouverneur-Generaal, worden opgeroepen om, na daartoe geschikt te zijn bevonden, weder in dienst gesteld te worden, die zich hier te lande bevinden bij de landmagt in Nederland en die zich in Nederlandsch Indie bevinden bij de landmagt in die gewesten, zonder geldige redenen, ter beoordeeling hier te lande van den Minister van Kolonien, en in Nederlandsch Indie van den bevelhebber der landmagt, aan die oproeping niet voldoen, of zich aan de weder-indienststelling onttrekken, wordt de betaling van hun pensioen tijdelijk geschorst.

Deze schorsing neemt aanvang met den dag, waarop van de weigering of onttrekking is gebleken, en eindigt met dien waarop de gepensioneerde officieren, die aan de oproeping hebben voldaan, bij algemeenen maatregel van hunne verpligting tot de dienst zijn ontslagen.

Art. 16. Het pensioen en gagement vervallen:

a. wanneer de titularis de hoedanigheid van Nederlander verliest of buiten toestemming van den Koning tractement of pensioen van eene vreemde mogendheid aanneemt;

b. door veroordeeling tot onteerende of lijf- en onteerende straf (tenzij door geheele kwijtschelding der straf opgevolgd), gerekend van den dag der uitvoering van het vonnis tot aan dien waarop rehabilitatie is verleend.

Bij de toepassing dezer paragraaph kan, daartoe termen gevonden wordende, over het pensioen of het gagement van den veroordeelde worden beschikt ten behoeve van zijne vrouw, of van zijne wettige kinderen, zoolang deze ongehuwd en hun negentiende levensjaar niet ingetreden zijn, in het geval, dat de vrouw of de kinderen geene verzorging uit de geldmiddelen van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen genieten, doch, voor zooveel gepensioneerde officieren en aan hen gelijkgestelde personen betreft, tot geen hooger bedrag dan waarop, bij het reglement op het weduwen- en weezenfonds der officieren van de landmagt in Nederlandsch Indie, het pensioen van weduwen of de onderstand van kinderen is vastgesteld voor den rang waarin aan den veroordeelde pensioen was toegekend;

c. wanneer de betaling gedurende vijf achtereenvolgende jaren niet is gevorderd.

De belanghebbenden die later op hun verzoek in het genot van het ten gevolge dezer parapraaph verloren pensioen of gagement worden hersteld, erlangen de uitkeering daarvan, te rekenen van en met het vierendeeljaars volgende op dat, waarin de aanvraag tot herstel is ingekomen.

d. door overtreding der verordeningen tot handhaving van het eigendomsregt van den Staat op de gouvernements-archiven in de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen;

e. door overlijden;

van officieren en aan hen gelijkgestelde militaire personen, van en met den eersten dag der maand na die in welke het overlijden heeft plaats gehad; en

van militairen beneden den rang van officier en aan hen gelijkgestelde militaire personen van en met den eersten van het vierendeeljaars, volgende op dat waarin zij zijn overleden.

TWEEDE AFDEELING.

Van de pensioenen en onderstanden der weduwen en kinderen van officieren en van militairen beneden dien rang.

Art. 17. De weduwen van officieren, van militairen beneden dien rang en van aan hen gelijkgestelde militaire personen, wier echtgenooten in den strijd of in en door gevorderde of bevolen dienstverrigtingen gesneuveld of omgekomen zijn, of aan de onmiddellijke gevolgen van den strijd of van de gemelde dienstverrigtingen binnen een jaar zijn overleden, hebben regt op pensioen, mits de voorschreven omstandigheden behoorlijk zijn erkend.

Het pensioen wordt geregeld naar den rang of graad door den overleden echtgenoot werkelijk bekleed of waaraan zijne betrekking is gelijkgesteld geweest.

De voormelde bepalingen zijn niet van toepassing op weduwen wier huwelijk na het ontstaan der voormelde omstandigheden is voltrokken.

Art. 18. Wanneer officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen die op eene der in art. 17 vermelde wijzen het leven hebben verloren, geene weduwen maar kind of kinderen nalaten, beneden de achttien jaren, geboren uit een vóór het ontstaan der in het genoemde artikel omschreven omstandigheden voltrokken wettig huwelijk of daardoor gewettigd, wordt aan dat kind of die kinderen een onderstand verleend tot een gelijk bedrag als het pensioen dat aan de weduwe zou zijn toegekend.

Zoodra een der kinderen ophoudt geregtigd te zijn tot onderstand, gaat zijn aandeel over op de overblijvende regthebbende kinderen.

Art. 19. Het ten laste der koloniale geldmiddelen toegekend wordende jaarlijksch bedrag van het pensioen, in deze afdeeling vermeld, wordt vastgesteld als volgt:

voor de weduwe van eenen

luitenant-generaal	f	1250
generaal-majoor		1000
kolonel		800
luitenant-kolonel		700
majoor		600
kapitein		500
1ste luitenant		400
2de luitenant		400
militairen opzigter der genie, om het even van welke klasse, op		200
adjudant-onderofficier, wapen-controleur bij de geweermakersschool, op		200
magazijnmeesters der artillerie van de 4de kl. op		200
adjudant-onderofficier op		180
sergeant-majoor		144
sergeanten en fourriers		108
korporaal		84
soldaat		72
artillerie-werkman bij de compagnie artillerie-werklieden van de 1ste klasse op		144
2de » »		108
3de » »		84
leerling-artillerie-werkman bij de compagnie artillerie werklieden op		72

Art. 20. Het pensioen en de onderstand nemen in den regel aanvang met den dag waarop het tractement, pensioen of gagement van den overleden echtgenoot of vader heeft opgehouden. Wanneer de aanvraag tot het verkrijgen van pensioen of onderstand niet is ingekomen binnen achttien maanden nadat het regt daarop is verkregen, gaat het pensioen of de onderstand eerst in met het vierendeeljaars, volgende op dat waarin de aanvraag is ingediend.

De aanvraag niet ingekomen zijnde binnen vijf jaren nadat het regt om die te doen is verkregen, vervalt dat regt.

Art. 21. Eene weduwe hertrouwende verliest, van en met den eersten der maand na die waarin het nieuwe huwelijk is voltrokken, haar pensioen; dat, wanneer er kind of kinderen aanwezig zijn die, indien zij ouderloos waren, in de termen zouden verkeeren nog onderstand te kunnen genieten, als zoodanig aan hen wordt toegekend.

Op nieuw in den weduwenstaat gerakende, wordt de weduwe, wanneer zij dien ten gevolge geen regt heeft op een ander pensioen ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen, behoudens het voorschrift in de alinea's 2 en 3 van art. 20 vervat, in het genot van haar vroeger pensioen hersteld van en met den eersten der maand na dien waarin zij andermaal weduwe is geworden en vervalt van en met dat tijdstip de in het 1ste lid vermelde onderstand.

Heeft de weduwe daarentegen regt verkregen op een ander pensioen ten laste van de geldmiddelen van den Staat of zijne kolonien en bezit-

tingen in andere werelddeelen, dan blijven de in het 1ste lid vermelde kinderen in het genot van den aan hen toegekenden onderstand, zoolang zij nog in de termen verkeeren dien te kunnen genieten.

Na het vervallen van dien onderstand, wordt, indien het laatste pensioen der weduwe minder bedraagt dan hetgeen zij vroeger genoot, het bedrag van het verschil ten laste der koloniale geldmiddelen aan haar toegekend.

Indien bij het vervallen van het laatst aan de weduwe toegekende pensioen van twee echtgenooten, die op eene wijze, als in art. 17 vermeld, het leven hebben verloren, kinderen aanwezig zijn, die nog in de termen verkeeren onderstand te kunnen genieten, wordt ook aan de kinderen van den tweeden echtgenoot een onderstand toegekend, ten bedrage van het door zijne weduwe genoten pensioen.

Art. 22. Wanneer officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen, wier weduwen regt hebben op pensioen, behalve de bij haar verwekte wettige kinderen, er nalaten die uit een wettig huwelijk zijn geboren of daardoor gewettigd en de weduwen dezen of ook hare eigene kinderen gedurende het tijdvak waarin ouderlooze kinderen in de termen verkeeren onderstand te kunnen genieten, verstoot of onverzorgd laat, verliest zij, van en met het vierendeeljaars, waarin de oorzaak van dit verlies is ontstaan, van haar pensioen zoovele deelen, min één, als het getal van die verstooten of onverzorgd gelaten kinderen met bijtelling van haar zelve bedraagt.

De alzoo verloren gedeelten van het pensioen gaan onmiddellijk als onderstand over op de verstooten of onverzorgd gelaten kinderen, zoolang zij nog in de termen verkeeren dien te kunnen genieten.

Daarna vervalt het door dusdanige kinderen genotene aan de koloniale geldmiddelen, zonder ooit weder aan de weduwe te kunnen worden toegekend.

Art. 23. Bij het overlijden eener weduwe, in het genot van pensioen of daarop regt hebbende, die kind of kinderen nalaat, geboren uit een wettig huwelijk van hem die op eene wijze als in art. 17 vermeld het leven heeft verloren, of door huwelijk gewettigd, en nog in de termen verkeerende om onderstand te kunnen genieten, wordt die aan hen toegekend tot hetzelfde bedrag als het pensioen, dat aan de weduwe was of zou hebben kunnen worden toegekend.

Art. 24. Het laatste lid van art. 14 en de §§ *a*, *b*, *c* en *d* van art. 16 zijn van toepassing op de in deze afdeeling vermelde pensioenen en onderstanden. Wanneer eene weduwe ter zake vermeld in § *b* van art. 16 haar pensioen heeft verloren, en er kind of kinderen aanwezig zijn, vermeld in art. 23, is dat artikel ook op dat kind of die kinderen van toepassing.

Art. 25. Bij het overlijden eener weduwe wordt het pensioen niet verder betaald dan tot en met den laatsten der maand waarin het overlijden heeft plaats gehad.

Het regt op het verder genot van den toegekenden onderstand vervalt, behalve in de gevallen vermeld in het eerste lid van art. 24:

voor *jongens*, met den eersten der maand na die waarin zij hun achttiende jaar hebben volbragt of overleden zijn of vroeger een burgerlijk of militair ambt in 's lands dienst verkregen hebben, waaraan een jaarlijksch inkomen is verbonden, gelijkstaande aan of meer bedragende dan de onderstand;

wanneer dusdanig inkomen minder bedraagt, wordt met het bedrag daarvan de onderstand verminderd;

voor *meisjes*, met den eersten der maand na die waarin zij haar achttiende jaar volbragt of vroeger een huwelijk aangegaan hebben of overleden zijn.

Art. 26. Wanneer er tijdens het overlijden van den echtgenoot, scheiding van tafel en bed, op zijn verzoek uitgesproken, bestaat, heeft zijne weduwe geen regt op pensioen.

In zoodanig geval, en in dat van echtscheiding, worden de kinderen, met betrekking tot het regt op onderstand, met ouderlooze kinderen gelijkgesteld.

Heeft de scheiding van tafel en bed op verzoek van de vrouw plaats gehad, dan heeft zij regt op pensioen.

Is de scheiding van tafel en bed op verzoek van de beide echtgenooten uitgesproken, dan kan de vrouw voor het pensioen in aanmerking komen.

DERDE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

Art. 27. Alle in dit reglement vermelde pensioenen, gagementen en onderstanden worden genoten onder den last aan de zijde der belanghebbenden tot naleving van al de verpligtingen, die daaraan in hetzelve zijn verbonden of die daaraan bij latere algemeene verordeningen nader mogten verbonden worden.

De aanvragen tot het verkrijgen van pensioen, gagement of onderstand worden ingediend: in Nederland aan den Minister van Kolonien, en in Nederlandsch Indie aan den bevelhebber der landmagt: voor zooveel betreft officieren, militairen beneden dien rang, en aan hen gelijkgestelde militaire personen, door de tusschenkomst hunner meerderen. De bevelhebber der landmagt biedt zijne aanvraag den Gouverneur-Generaal aan.

De pensioenen, gagementen en onderstanden worden verleend door den Koning, den Minister van Kolonien gehoord, aan de belanghebbenden die zich in Nederland of elders buiten Nederlandsch Indie bevinden; en door den Gouverneur-Generaal, den bevelhebber der landmagt in Nederlandsch Indie gehoord, aan hen, die zich in die gewesten bevinden; met vermelding in de daartoe strekkende besluiten der gronden waarop, en der artikelen van dit reglement overeenkomstig welke zij worden toegekend.

Van de voormelde besluiten wordt, voor zooveel zij pensioenen van officieren en van aan hen gelijkgestelde militaire personen betreffen, in de *Javasche Courant*, en, voor zooveel de belanghebbenden zich in Nederland of elders buiten Nederlandsch Indie bevinden, ook in de *Nederlandsche Staats-courant* opgave gedaan.

Voor zooveel betreft officieren en aan hen gelijkgestelde militaire personen wordt de toekenning van pensioen voorafgegaan door het verleenen van eervol ontslag uit de militaire dienst, hetzij met behoud van regt of aanspraak op pensioen of wel gelijktijdige toekenning van pensioen.

Aan degenen, die, ingevolge de verordeningen tot handhaving van het eigendomsregt van den Staat op de gouvernements-archiven in de kolonien en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen verpligt zijn tot volledige af- en overgifte van stukken tot die archiven behoorende, wordt het pensioen of gagement niet toegekend dan nadat zij aan die verpligting hebben voldaan.

Van de toekenning der pensioenen, gagementen en onderstanden wordt aan de belanghebbenden een authentiek bewijsstuk uitgereikt.

Art. 28. De pensioenen, gagementen en onderstanden zijn, na overlegging der vereischte bewijsstukken, betaalbaar in Nederland na den afloop van elk vierendeel jaars en in Nederlandsch Indie na den afloop van elke maand.

De termijnen van betaling, waarvan zonder daartoe gevraagde en verkregen vergunning de invordering niet binnen een jaar nadat zij verschenen zijn heeft plaats gehad, worden niet meer betaald.

Art. 29. Met toestemming: in Nederland van den Minister van Kolonien, en in Nederlandsch Indie van den Gouverneur-Generaal kunnen gepensioneerden, gegageerden en onderstand genietenden zich op vreemd grondgebied vestigen, zonder te dier zake aan eenige korting te zijn onderworpen.

Bij het verkrijgen van vergunning tot vestiging op vreemd grondgebied, zijn de belanghebbenden, met uitzondering van degenen, die de hoedanigheid van Nederlander niet bezitten, verpligt vóór hun vertrek of vóór de daarop eerstvolgende pensioensbetaling domicilium binnen het Rijk in Europa of binnen zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen te nemen, en daarvan bij authentieke acte te doen blijken met aanduiding van den naam en de woonplaats van dengene bij wien domicilium is gekozen.

Die acte wordt door de belanghebbenden onverwijld gezonden in Nederland aan den Minister van Kolonien en in Nederlandsch Indie aan den ambtenaar die met de uitbetaling van het pensioen enz. is belast.

Zoolang aan laatstgemelde bepaling niet is voldaan, wordt het pensioen, gagement of onderstand niet uitbetaald.

Art. 30. De krachtens dit reglement toegekende pensioenen, gagementen en onderstanden kunnen niet gelijktijdig worden genoten met andere pensioenen, gagementen of onderstanden ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen.

Art. 31. Met toestemming van den Koning of met die van den Gouverneur-Generaal onder nadere goedkeuring des Konings, in het geval dat de betrokken persoon in Nederlandsch Indie verblijf houdt, kan het krachtens dit reglement toegekend pensioen en gagement van titularissen beneden den rang van hoofdofficier geheel of gedeeltelijk worden genoten met militair tractement of met eenige andere aan de militaire dienst verbonden belooning uit de geldmiddelen van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen.

Wanneer die toestemming niet is verkregen houden het pensioen en gagement op met den dag waarop het militair tractement of de militaire belooning aanvang heeft genomen.

Bij het later ophouden van het militair tractement of der militaire belooning wordt de titularis voor het vervolg hersteld in het genot van het hem vroeger toegekende pensioen of gagement, tenzij er termen bestaan tot het bekomen van een hooger pensioen of gagement of wel dat de titularis het regt op pensioen of gagement mogt hebben verloren.

De soldij en de toelage, verbonden aan de Militaire Willemsorde en aan de benoeming tot broeder der orde van den Nederlandschen Leeuw, worden te gelijk genoten met het krachtens dit reglement toegekende pensioen en gagement.

Art. 32. Na verkregen toestemming kan het krachtens dit reglement toegekende pensioen en gagement geheel of gedeeltelijk worden genoten met aan eenige burgerlijke betrekking verbonden inkomsten of belooningen uit de geldmiddelen van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen, of van fondsen, onder het beheer der Regering geplaatst.

De voormelde toestemming wordt verleend in Nederland en voor elders buiten Nederlandsch Indie door den Koning, indien de benoeming tot de burgerlijke betrekking bij Koninklijk besluit geschiedt, en anders door den Minister van Kolonien; en in Nederlandsch Indie door den Gouverneur-Generaal.

Wanneer die toestemming niet is verkregen, zijn gedurende het bekleeden van en bij het ontslag uit de burgerlijke betrekking van toepassing de bepalingen van het tweede en derde lid van art. 31, tenzij, wat het laatstgenoemde lid betreft, de titularis, ter zake der volbragte burgerlijke dienst, in het genot kan worden gesteld van een pensioen tot een gelijk bedrag of hooger dan het vroeger genoten militair pensioen of gagement.

Het pensioen wordt in zijn geheel gelijktijdig genoten met de schadeloosstelling, verbonden aan het lidmaatschap der Staten-Generaal.

Art. 33. De pensioenen, gagementen en onderstanden, krachtens dit reglement verleend, zijn onvervreemdbaar voor zooveel zij in Nederland betaald worden, tot naleving der wet van den 26sten Mei 1849 (*Staatsblad* n°. 24).

De titularis kan daarover op geenerlei wijze beschikken, ook niet door verpanding of beleening.

Indien hij last geeft om het pensioen, gagement of onderstand voor hem te ontvangen, kan hij die lastgeving altijd herroepen.

Alle overeenkomsten, hiermede strijdig, zijn nietig.

Deze bepaling wordt uitgedrukt in het authentieke bewijsstuk, dat aan den titularis wordt uitgereikt, ten blijke dat hem pensioen, gagement of onderstand is toegekend geworden.

De voorschotten door gemeentebesturen, liefdadige of tot algemeen nut werkende instellingen, hetzij renteloos, hetzij tegen eene matige rente op de voorschreven pensioenen, gagementen of onderstanden verstrekt, en tot zekerheid waarvan de authentieke bewijsstukken der toekenning zijn afgegeven, zijn niet onder de hiervoren verboden beleeningen begrepen, mits de bepalingen waarnaar die voorschotten geschieden zijn goedgekeurd: in Nederland door Gedeputeerde Staten der provincien waarin de gezegde besturen en instellingen zijn gevestigd en in Nederlandsch Indie door de daartoe door den Gouverneur-Generaal aan te wijzen autoriteiten.

Art. 34. Op de pensioenen van officieren en aan hen gelijkgestelde militaire personen wordt om geenerlei reden korting ten behoeve van particuliere schuldeischers verleend, dan in de gevallen waarin die op aanvraag van den schuldeischer kan worden toegestaan: in Nederland overeenkomstig de wet van den 21sten Januarij 1815 (*Staatsblad* n°. 5) en in Nederlandsch Indie overeenkomstig de aldaar bestaande verordeningen van gelijke strekking.

Op de gagementen van militairen beneden den rang van officier en aan hen gelijkgestelde militaire personen, en op de pensioenen van weduwen van officiren, van militairen beneden dien rang en van aan hen gelijkgestelde militaire personen, worden ten behoeve van particuliere

schuldeischers geene kortingen toegestaan dan ter zake van schulden wegens woning, kleeding en verdere noodwendige levensbehoeften.

Voor de genoemde onderwerpen kan, om het even hoeveel de schuld bedraagt, na een ingesteld onderzoek in den geest der in het eerste lid van dit artikel vermelde wet en verordeningen korting worden verleend, hoogstens tot *een zesde gedeelte* van de gagementen en pensioenen, meer bedragende dan *honderd vier en veertig gulden* (f 144) 's jaars en hoogstens tot *een achtste gedeelte* van die van *honderd vier en veertig gulden* (f 144) 's jaars en daar beneden.

Indien de schuldeischer, naar aanleiding van het voorschreven onderzoek, van de gewone justitie verwezen en de schuldenaar door den regter tot het betalen van de proces-kosten veroordeeld is, wordt de korting tevens verleend voor het beloop der kosten, door den schuldeischer gemaakt.

Op de onderstanden van kinderen beneden de achttien jaren wordt om geenerlei reden korting verleend ten behoeve van particulaire schuldeischers.

Art. 35. Wanneer de gepensioneerde, gegageerde of onderstand genietende, in eenig door het openbaar gezag erkend gesticht of instelling van weldadigheid opgenomen of op welke wijze ook, door zoodanige instelling of wel door de gemeente waarin zijn onderstandsdomicilie is gevestigd, wordt verpleegd, wordt, zoolang dit geschiedt, het pensioen, het gagement of de onderstand uitbetaald aan het bestuur van dat gesticht, dier instelling of gemeente voor rekening waarvan de verpleging plaats heeft.

Indien echter het bedrag van het pensioen, gagement of onderstand de verplegingskosten overtreft, wordt dat meerdere door het betrokken bestuur, aan of ten behoeve der titularissen uitgekeerd.

Wanneer de voormelde opname of verpleging, militaire of maritime ziekeninrigtingen daaronder begrepen, ten laste van de geldmiddelen van den Staat of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen plaats heeft, worden de kosten daarvan gekweten uit het bedrag van het pensioen, gagement of onderstand, over het tijdvak der opname of verpleging, mits die kosten dat bedrag niet overtreffen, blijvende in het tegenovergestelde geval het meerdere ten laste der voormelde geldmiddelen.

Bij het bestaan van een overschot wordt hetzelve op de gebruikelijke wijze aan de titularissen uitgekeerd.

TRANSITOIRE BEPALINGEN.

Art. 36. De weduwen van de voormaals bij de landmagt in Nederlandsch Indie gediend hebbende officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijk gestelde militaire personen, wier echtgenooten gepensioneerd of in het genot van gagement gesteld zijn, zonder na de wederinbezitneming van Nederlandsch Indie in 1816 nader in dienst gesteld te zijn geweest, hebben regt op pensioen wanneer haar huwelijk vóór het op pensioen stellen harer echtgenooten voltrokken en door geen ander huwelijk opgevolgd is, en bijaldien zij niet reeds pensioen genieten, ten laste der geldmiddelen van den Staat, of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen, of uit de in Nederland of in zijne kolonien en zijne bezittingen in andere werelddeelen bestaande weduwen- en weezenfondsen, zoo voor de officieren van de landmagt als voor de ambtenaren tot het algemeen bestuur behoorende.

De bepalingen in dit reglement met opzigt tot de officiers-weduwenpensioenen vastgesteld, derzelver bedrag daarin begrepen, zijn ook op het voorschreven pensioen van toepassing.

Art. 37. Op officieren en aan hen gelijkgestelde militaire personen, aan wie, voor het in werking brengen van dit reglement, verlof buiten Nederlandsch Indie is verleend, of die voor dat tijdstip op non-activiteit zijn gesteld, is het tweede lid van art. 3 slechts van toepassing voor zooveel den tijd betreft, waarvoor hun verlof, na het in werking brengen van dit reglement mogt worden verlengd; of gedurende welken nonactiviteit zal voortduren, na het eindigen van den primitief vastgestelden termijn, dan wel na ommekomst van door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie in billijkheid vast te stellen termijn van eindiging van non-activiteit, voor hen, die bij het in werking brengen van dit reglement voor onbepaalden tijd non-actief zijn.

Art. 38. Den officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen, die, in Nederland en in de Nederlandsche West-Indische kolonien vóór den 1sten April 1837, in Nederlandsch Indie vóór den 1sten December daaraanvolgende reeds vóór het intreden van het negentiende levensjaar in militaire dienst waren opgenomen of geplaatst als kadet of kweekeling aan eene rijksinstelling tot opleiding voor de militaire dienst, worden de diensten goedgedaan van den dag, waarop zij, na het intreden van het zeventiende levensjaar, in de militaire dienst opgenomen, of als kadet of kweekeling geplaatst zijn.

Art. 39. Onverminderd het bepaalde in de artt. 4, 5, 6 en 14 § *a*, worden de beschikkingen, waarbij vóór het in werking brengen van dit reglement in bijzondere gevallen anders is bepaald, gehandhaafd.

Art. 40. De artt. 15, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 30, 31, 32, 34 en 35 zijn van toepassing op pensioenen, gagementen en onderstanden, vóór het in werking brengen van dit reglement verleend aan de officieren, militairen beneden dien rang, en aan hen gelijkgestelde militaire personen van de landmagt in Nederlandsch Indie en aan hunne weduwen en kinderen.

Dien ten gevolge worden gehandhaafd de vroeger verleende vergunningen om het pensioen of gagement gelijktijdig te genieten met een ander pensioen of gagement ten laste der geldmiddelen van den Staat, of van zijne kolonien en bezittingen in andere werelddeelen.

SLOTBEPALINGEN.

Art. 41. In gevallen, waaromtrent in dit reglement geene bepalingen voorkomen of wanneer uitstekende militaire daden, als bewijs van erkentelijkheid van het opperbestuur, eene buitengewone geldelijke belooning ten laste van de koloniale geldmiddelen vorderen, wordt daarin door den Koning bij afzonderlijk besluit voorzien.

Art. 42. Wanneer officieren, militairen beneden dien rang en aan hen gelijkgestelde militaire personen, gediend hebbende bij de landmagt in Nederlandsch Indie, of hunne weduwen of kinderen, bezwaren inbrengen over het niet of niet behoorlijk toepassen op hen in Nederlandsch Indie van de in dit reglement vervatte bepalingen, en die bezwaren gegrond bevonden worden, behoudt de Koning zich voor, bij een met redenen omkleed besluit, daarin te voorzien, in overeenstemming met de in dit reglement gestelde regelen.

Aldus vastgesteld bij Koninklijk besluit van den 24sten November 1859, n°. 70.

Mij bekend,
De Minister van Staat, Minister van Kolonien,
ROCHUSSEN.

Bij Koninklijk besluit van 1 December 1859, n°. 41, is tot burgemeester der gemeente Haarlem benoemd mr. *C. Fock*, onder toekenning van eervol ontslag als burgemeester der gemeente Wijk bij Duurstede.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten November 1859, n°. 67, is aan mr. *J. P. van der Bilt*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Zierikzee, en is voorts in zijne plaats tot lid van gemeld collegie benoemd mr. *M. I. Schuurbeque Boeije*, regter in de arrondissements-regtbank te Zierikzee.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten November 1859, n°. 68, is benoemd tot lid van het collegie van regenten over het huis van arrest te Gorinchem, de heer *W. A. Viruly Verbrugge*, burgemeester der gemeente Gorinchem.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 30sten November jl., n°. 70, worden, met ingang van den 16den December aanstaande,

1°. de navolgende beambten bij het loodswezen in hunne tegenwoordige betrekkingen bevestigd, als:

C. A. Boomgaard, commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden te Oost-Mahorn;
W. J. Roosingh, adjunct-commissaris der loodsen te Zoutkamp;
H. F. Eelsingh, commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden te Delfzyl;
G. S. Rotgans, commissaris der loodsen op Terschelling;
W. S. L. Eschauzier, ontvanger der loodsgelden op Terschelling;
K. Reedeker, commissaris der loodsen op Vlieland;
G. A. L. Lutz, commissaris der loodsen te Willemsoord;
P. P. Duinker, adjunct-commissaris der loodsen te Willemsoord;
P. J. Heyning, ontvanger der loodsgelden te Willemsoord;
D. Boes Lutjens, commissaris der loodsen te Amsterdam;
H. N. Hissing, commissaris der loodsen te Hellevoetsluis;
B. Klop Cz., ontvanger der loodsgelden te Hellevoetsluis;
J. R. Berghuis, commissaris der loodsen te Brielle;
A. Vogelenzang, ontvanger der loodsgelden te Brielle;
C. Kraan, commissaris der loodsen te Rotterdam;
P. van Dam, commissaris der loodsen te Schiedam, met gelijktijdige opdragt der betrekking van ontvanger der loodsgelden aldaar;
C. F. van Dierendonck, commissaris der loodsen te Brouwershaven;
G. J. Sevenhuysen, ontvanger der loodsgelden te Brouwershaven, met vergunning om de betrekking van secretaris der gemeente Brouwershaven gelijktijdig met zijne rijksbetrekking te blijven bekleeden;
J. van Nassau, commissaris der loodsen te Dordrecht, met gelijktijdige opdragt der betrekking van ontvanger der loodsgelden aldaar;
J. Engels, commissaris der loodsen te Vlissingen;
A. F. de Bruge, ontvanger der loodsgelden te Vlissingen, en
F. S. Baert, commissaris der loodsen op de Nederlandsche loodsstandplaats te Antwerpen; en

2°. benoemd:

tot ontvanger der loodsgelden te Harlingen, de sub-ontvanger der loodsgelden, tevens opzigter over de betonning, bebakening en verlichting aldaar, *J. Damen*;

tot commissaris der loodsen te Egmond aan Zee, de opzigter bij de kustverlichting, tevens belast met het toezigt over de loodsdienst aldaar, *E. Luitsz*;

tot ontvanger der loodsgelden te Amsterdam, de sub-ontvanger der loodsgelden aldaar, *A. Fetter*;

tot commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden te Maassluis, de onder-commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden aldaar, *A. van der Gaauw*;

tot commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden te Veere, de onder-commissaris der loodsen aldaar, *M. J. van Oosten*;

tot commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden te Zierikzee, den onder-commissaris der loodsen aldaar, *C. Nolet*;

tot commissaris der loodsen, tevens ontvanger der loodsgelden te Neuzen, de onder-commissaris der loodsen, tevens wachter bij de oeververlichting aldaar, *J. Dregmans*;

voorts, met den 1sten Januarij 1860,

tot commissaris der loodsen te Harlingen, *J. C. van der Veer*, met vergunning om de betrekking van havenmeester der gemeente Harlingen gelijktijdig met zijne rijksbetrekking te blijven bekleeden;

tot adjunct-commissaris der loodsen te Hellevoetsluis, *P. B. Logger*;

en tot ontvanger der loodsgelden te Rotterdam, de klerk bij de directie der Marine te Hellevoetsluis, *J. S. Pisuisse*.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

RIJKSTELEGRAAF.

Blijkens mededeelingen van onderscheiden telegraafbesturen zijn telegraafkantoren geopend:

in **Oostenrijk**:

te *Mariazell*, tegen den prijs van 4.20 gl. voor een enkel berigt van alle Nederlandsche kantoren;

in **Belgie**:

te Nimy en Bois du Luc met prijzen als naar Mons;

in **Frankrijk**:

te *Clermont* en *Lodève*, met prijzen als naar Cette;
te *Orthez* met prijzen als naar Auch; en
te *Bolbec* en *Pont-Audemer*, met prijzen als naar Beuzeville;

te *St. Martin*, met prijzen als naar Alençon, voorloopig alleen via Quiévrain te bereiken, spoorwegdiensttelegraafkantoren te Aire en Bonchamp respectivelijk, met prijzen als naar Alais en Alby, echter voorloopig alléén via Quiévrain;

in Algerie:

te *Djigelli*, met prijzen als naar Constantine.

De Fransche spoorwegdiensttelegraafkantoren te Bolbec-Nointot, en les Ifs zijn gesloten; desgelijks ook dat te Kiss in Algerie; de kantoren te Stockach in Baden en te Reutlingen in Wurtemberg hebben gewone dagdienst.

De prijs van een enkel berigt naar het Spaansche telegraafkantoor te la Junquera is met 0.70 gl. verhoogd.

De onderstaande Wurtembergsche en Oostenrijksche spoorwegdiensttelegraafkantoren zijn geopend en langs den daarneven aangeduiden weg bereikbaar gesteld.

Spoorweg-telegraafkantoren te	Verzendingsweg over	Spoorweg-telegraafkantoren te	Verzendingsweg over
in Wurtemberg:		Ketegyháza	Szolnok of Arad.
		Kurtics	
Metzingen	Esslingen.	Puszta-Pó	
Nürtingen	Reutlingen.	Kiralytelek	Debrieczin of Tokay.
		Ujfejerto	
in Oostenrijk:		Szerenos	Tokay.
		Tiszalusz	
Berettyó-Ujfalù . .	Szolnak.		
Mezö-Keresztes . . .			
Saap			
Tegyvernek	Szolnak of Debreczin.		
Kaba			
Kizujszallás			
Szoboszló			
Török Szent Mikkos			

Voor de Oostenrijksche spoorwegdiensttelegraafkantoren te Bisenz, Göding, Hradisch, Hullein, Leipnik, Napagede, Neudorf, Ostrau, Petrowitz, Pohl, Schönbraun, Standing, Weipkirchen en Zauchtl, is in plaats van Olmütz, Preran voortaan het kantoor van overgang op de spoorweglijnen, voor dat te Preuchna achter Krakau, daarenboven is Brodek en Freicheitau, behalve respectivelijk Olmütz en Oderberg, tevens Preran en voor Koenenburg behalve Weenen tevens Stokerau kantoor van overgang.

Met wijziging in zoeverre van de aankondiging van den 25sten October jl., is mede te deelen, dat de Sardinische grenspunten te Mantua en Peschiera voor het internationaal verkeer voortaan als een grenspunt worden aangemerkt, zoodanig dat bij de berekening der kringen de kortste afstand van een dezer beide grenspunten altijd in aanmerking wordt genomen.

Het grenspunt Mantua-Peschiera ligt van Maastricht, Roermond en Venlo in den 5den en van de overige Nederlandsche kantoren in den 6den kring. Dien ten gevolge zijn de seinkosten naar Arena-Po, Centallo, Diano-Marina, Lecco, Porta-Maurisio en Salusso langs dezen weg voor Roermond en Venlo met 0.70 gl. per enkel berigt te verminderen.

De verzendingsweg van alle tijdingen, die van de Oostenrijksche op de Sardinische lijnen moeten overgaan, wordt voortaan uitsluitend door de woorden » via Mantua" aangeduid.

's Gravenhage, den 30sten November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

Aan belanghebbenden wordt kennis gegeven, dat door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, bij besluit, de dato 20 Augustus 1859, n°. 1*a*, krachtens magtiging des Konings, is verklaard, dat het eerste gedeelte van art. 8 van het Reglement voor het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indie (*Indisch Staatsblad* 1854, n°. 93), houdende bepaling: » dat zij, die vrijwillig 's lands dienst verlaten, zonder pensioen of onderstand, hunne deelgeregtigdheid aan dat fonds verliezen," alleen van toepassing is op hen, die *met* of *na* 1°. Januarij 1855 (tijdstip waarop gemeld reglement in werking is gekomen) in 's lands dienst getreden of deelgeregtigden aan het fonds geworden zijn.

Zij die vóór 1°. Januarij 1855 deelgeregtigden aan het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indie waren, doch sedert vrijwillig 's lands dienst hebben verlaten, zonder pensioen of onderstand, kunnen derhalve het *facultative* deelgenootschap aan dat fonds, behoudens de voldoening aan de verpligtingen, daarop gesteld bij het laatste gedeelte van art. 3 en bij de volgende artikelen van het reglement, erlangen, mits zich deswege, voor zooveel zij buiten *Nederlandsch Indie* zijn gevestigd, alsnog binnen den tijd van één jaar, gerekend van heden, verklarende.

Wijders kan, door of namens de weduwen en weezen van hen, die vóór 1°. Januarij 1855 deelgeregtigden aan het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indie waren, doch met of na dat tijdstip vrijwillig 's lands dienst hebben verlaten, zonder pensioen of onderstand, en sedert zijn overleden, alsnog, met inachtneming der voorschriften van art. 51 van het reglement, aanvrage worden gedaan ter erlanging van bedeeling uit het fonds, behoudens de aanzuivering der nog verschuldigde bijdragen, overeenkomstig art. 28 van het reglement. Wanneer die aanvrage door of namens de belanghebbenden, welke buiten *Nederlandsch Indie* zijn gevestigd, geschiedt binnen den tijd van één jaar gerekend van heden, zal de bedeeling, overeenkomstig art. 53 van het reglement, aanvangen met den eersten dag der maand, volgende op die waarin de deelgeregtigde is overleden; terwijl, bijaldien de indiening later plaats heeft, de bedeeling eerst zal beginnen met den eersten dag der maand, waarin de aanvrage is gedaan.

's Gravenhage, den 18den November 1859.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,
ROCHUSSEN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Het Oostenrijksche en het Sardinische gouvernement hebben besloten het diplomatieke verkeer onderling weder aan te knoopen. Naar gemeld wordt is er reeds een Oostenrijksch diplomaat, de graaf von Hartung, benoemd om den Keizer te Turyn te vertegenwoordigen.

— In eene der voorsteden van Weenen, dus onder het oog van het Oostenrijksche gouvernement, is sedert eenigen tijd een kantoor tot aanwerving van militairen voor de pauselijke krijgsdienst gevestigd. Er is aldaar nu reeds een groot aantal, bestaande uit uitgediende manschappen van het Oostenrijksche leger, bijeen gebragt en over Triëst naar den Kerkelijken Staat gezonden.

FRANKRIJK.

Le Pays, een ministerieel blad van Parijs, wederspreekt de Engelsche dagbladen, welke het te houden congres als eene enkel raadgevende vergadering voorstellen, en beweert dat hetzelve allezins bevoegd is om Italie's zaken te regelen, maar zich van tusschenkomst in het binnenlandsch bestuur der Italiaansche Staten behoort te onthouden.

— Blijkens de jongste berigten uit Parijs, hebben twee liberale dagbladen eene waarschuwing ontvangen, namelijk de Parijsche *Opinion Nationale* wegens een voor het Romeinsche gouvernement en voor het hoofd der kerk beleedigend artikel over 's Pausen wereldlijk gezag; en het *Mémorial des Deux Sèvres* wegens een artikel, waarin gezegd wordt, dat het Fransche gouvernement in de Italiaansche aangelegenheden eene slinksche staatkunde heeft en Oostenrijk te veel ontziet.

SPANJE.

Door den telegraaph verneemt men, dat de maarschalk O'Donnell den 27sten November op de Afrikaansche kust geland is en terstond de voor Ceuta gelegerde troepen alsmede hunne legerplaats in oogenschouw genomen heeft.

Verder wordt gemeld dat de inscheping van de tweede afdeeling der naar Marocco bestemde expeditie den 27sten volbragt is.

BELGIE.

In de zitting der Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers van eergisteren is rapport gedaan namens de commissie, welke door de Kamer, naar aanleiding eener petitie van ingezetenen van Leuven, benoemd was om onderzoek omtrent de in dat district plaats gehad hebbende verkiezingen te doen. De candidaten der katholijke partij hadden aldaar de meerderheid bekomen; maar een aantal liberale ingezetenen verzochten de Kamer, de gekozenen niet onder hare leden toe te laten, bewerende dat de uitslag der verkiezing door omkooping en door onbehoorlijken invloed van de geestelijkheid bewerkt was.

Daar er nog wetsbepalingen tot regeling der uitoefening van het regt van enquête gemaakt moesten worden, kwam de commissie eerst den 27sten October jl. bijeen; zij hield vervolgens 17 zittingen en hoorde 191 getuigen, terwijl zij verscheiden andere personen door gelastigden liet ondervragen. In hare zitting van den 22sten November kwam de commissie, met drie stemmen tegen twee, tot het besluit om vernietiging der te Leuven gehouden verkiezingen voor te stellen; en het gevoelen dier meerderheid is in het thans aan de Kamer uitgebragte rapport vervat en aanbevolen.

Het rapport begint met te verklaren, dat er bij de enquête niets ten laste der gekozen personen aan het licht is gekomen. Het somt vervolgens de feiten op, welke naar het oordeel der meerderheid uit de mede overgelegde processen-verbaal der getuigenverhooren blijken, en besluit aldus:

» Uit de door de Kamer bevolen enquête blijken derhalve onder andere de vier volgende punten:

1°. dat in het kiesdistrict Leuven, onmiddellijk vóór de verkiezingen van 14 Junij 1859, aanmerkelijke sommen gelds aan de kiezers zijn uitgedeeld ten einde hen over te halen om te stemmen voor de candidaten, welke de meerderheid hebben bekomen;

2°. dat zonder die uitdeeling van geld de verkiezingen van 14 Junij in het district Leuven eenen anderen uitslag zouden gehad hebben, daar een groot aantal kiezers, gelijk door allen erkend wordt, niet zou opgekomen zijn om te stemmen, indien het middel van golduitdeeling niet ware aangewend;

3°. dat degenen, welke dat geld uit de hand der geestelijkheid ontvingen, zich in gemoede verpligt achtten om het hun te dien einde behandigde stembiljet, de namen der katholijke candidaten bevattende, in de stembus te steken;

4°. dat die uitdeeling van geld aan de kiezers, hoewel geschiedende onder voorwendsel van hun de reiskosten te vergoeden, in de daad strekken moest om stemmen te koopen, daar het aan de onderscheidene kiezers verstrekte bedrag noch aan den afstand, dien ieder van hen afleggen moest om bij de stembus te komen, noch aan de persoonlijke gegoedheid van de kiezers geëvenredigd was.

» De commissie heeft niet onderzocht, of de feiten, wier bestaan door de enquête is gestaafd, de kenmerken van het bij art. 113 van het Code Pénal strafbaar gestelde misdrijf hebben. Dat was hare taak niet. Zij moest alleen, met het oog op de toelating der te Leuven gekozene personen, onderzoeken, of er bij de verkiezingen aldaar geld was uitgedeeld, en of de uitslag der stemming door die uitdeeling van geld bepaald was. De waarheid nu van deze twee feiten is gestaafd.

» Uit dien hoofde stelt de commissie aan de Kamer voor, de verkiezing van Leuven nietig te verklaren. Dit voorstel zal [illegible] aangenomen worden: onze nationale overleveringen, onze [illegible]

eerlijkheid, buiten's lands zoo wel bekend, uwe telkens gebleken zucht om onze schoone instellingen onbezoedeld te houden, alles dringt u daartoe. Smoort die schandelijke kwaal, de politieke veilheid, in hare kiem; anders zou het gevolg zijn dat al onze volksvrijheden ondermijnd wierden en instortten, en dat dit heiligdom, waarin gij vergadert, met haar instortte. Het geldt hier niet het belang van de katholijke partij noch dat van de liberale partij, maar het beginsel hetwelk de drijfveer voor beide zijn moet: het geldt hier de openbare zedelijkheid, zonder welke er geen vrij volk kan bestaan."

Dit rapport werd op verlangen der Kamer door den steller, den heer Defré, voorgelezen, en wekte aan de regter zijde levendig misnoegen. De heer Dumortier noemde het een schotschrift vol lastertaal, en werd door den voorzitter tot de orde geroepen omdat hij weigerde die voor de meerderheid der commissie beleedigende uitdrukking terug te nemen.

Door die en andere dergelijke aanmerkingen geprikkeld, nam de heer Defré het woord en ging nog verder dan het rapport. » De meerderheid der commissie (zeide hij) heeft geoordeeld dat de verkiezing vernietigd moest worden, dewijl zij met omkooping besmet is en dewijl daarbij zulk een aandrang is aangewend dat de kiezers niet vrij waren. Ik ben de tolk van die meerderheid geweest, en ik heb in mijn rapport alles vereenigd wat het getuigenverhoor tot staving van dat oordeel opleverde. Wanneer het rapport in discussie is gebragt, zal ik bewijzen dat het met groote gematigdheid gesteld is. Ik heb aan mijne beide ambtgenooten, welke tot de meerderheid behoorden, gezegd dat er feiten in het getuigenverhoor stonden, welke ik niet in het rapport wilde zetten; later zal ik gelegenheid hebben om u op die feiten opmerkzaam te maken, en dan zal men moeten erkennen dat de meerderheid der commissie gematigd geweest is.

» Het is niet mijn rapport, wat zoo veel misnoegen wekt; maar de processen-verbaal van het getuigenverhoor, en de daarin vervatte verklaringen, welke aan de katholijke partij den mond sluiten. Die verklaringen leveren afdoende bewijzen tegen u [zeide de spreker, zich tot de leden van de regter zijde wendende]: zij bewijzen dat er in het kiesdistrict Leuven omkooping en onbehoorlijke aandrang hebben plaats gehad. Uit dezelve blijkt dat er den dag vóór de verkiezing door de geestelijkheid les in onzedelijkheid is gegeven, dat de geestelijkheid anderen liegen leert, en dat eenige van hare leden onze commissie zijn komen voorliegen."

Op dien toon mogt de discussie niet voortgaan: de heer de Theux, een van de leiders der conservative partij, stelde voor, de discussie te sluiten, en te bepalen dat het rapport der commissie niet dadelijk en afzonderlijk zou worden openbaar gemaakt, maar later, te gelijk met eene namens de minderheid der commissie in te dienen nota en met de processen-verbaal van het getuigenverhoor en alle andere tot de enquête betrekkelijke bescheiden, en dat de dag der beraadslaging over het rapport eerst zou worden bepaald, wanneer de leden der Kamer tijd zouden gehad hebben om al die stukken te lezen. Dit voorstel is, zeer tegen den zin der heftige liberalen, aangenomen; 46 leden stemden er voor en 37 tegen.

Desniettemin wordt het rapport van den heer Defré door de liberale dagbladen nu reeds in zijn geheel medegedeeld; zij beweren dat het, in eene openlijke zitting der Kamer op haar verlangen voorgelezen zijnde, tot het verslag dier zitting behoort.

— Gisteren heeft te Antwerpen de openbare aanbesteding plaats gehad van de werken tot uitbreiding en betere versterking dier stad. Deze groote werken waren in zeven perceelen gesplitst, terwijl de regering aangekondigd had aanbiedingen voor een of meer perceelen en ook voor het geheel te zullen aannemen. Het geheele werk is aangenomen door de firma Pauwels en Aubin.

TURKIJE.

De dagbladen van Konstantinopel van den 23sten November zijn vol bijzonderheden betrekkelijk de zware stormen, welke laatstelijk in de Zwarte Zee gewoed en de scheepvaart aldaar geteisterd hebben. Er waren eenige stoomslepers derwaarts gezonden, ten einde te beproeven of er van de op strand geworpen schepen nog te redden zouden zijn. Het half-officiele *Journal de Constantinople*, van de ongelukken op de Zwarte Zee gewagende, erkent tevens dat er vele schipbreukelingen door de strandbewoners uitgeplunderd zijn.

Verder melden de berigten uit Konstantinopel van de boven gemelde dagteekening, dat de grootvesier voor de verbetering van den staat der finantien ijverig werkzaam bleef maar nog geene maatregelen van gewigt daartoe had genomen, en dat hij den heer de Lesseps, welke voor de onderneming der kanalisatie van Suez kwam pleiten, ten gehoore toegelaten en zeer welwillend bejegend had.

NOORD-AMERIKA.

Volgens de jongste berigten uit Mexico werd de staat der zaken daar te lande eer erger dan beter, en was er zelfs in de hoofdstad geene veiligheid voor personen of goederen meer te vinden. Aan de noordelijke grenzen was door eene bende Mexicaansche stroopers onder bevel van zekeren Cortina inbreuk op het grondgebied der Vereenigde Staten gemaakt en het stadje Brownsville vermeesterd; hetgeen welligt eene aanleiding voor de Vereenigde Staten zou kunnen worden om eindelijk in den Mexicaanschen bajert met geweld tusschen beide te komen.

Het Washingtonsche kabinet heeft met den heer Juarez, den leider van de constitutionele partij in Mexico, dien het als hoofd van het bestuur dier republiek erkent, eene overeenkomst trachten te sluiten met het doel om de landengte van Tehuantepec tot eenen gemakkelijken en veiligen weg voor het verkeer tusschen de twee oceanen te maken. Deze onderhandelingen hebben echter vele bezwaren ontmoet, en naar de jongste berigten uit Washington heeft men aldaar de hoop op het welslagen derzelve opgegeven.

NASCHRIFT.

PARIJS, 1 December. De *Moniteur* maakt een keizerlijk besluit bekend, waarbij, op voordragt des ministers van binnenlandsche zaken, de prefect van politie van Parijs met het hoofdbestuur der zaken rakende de algemeene veiligheid belast wordt, op grond dat niemand in Parijs behoorlijk voor de openbare rust en veiligheid kan zorgen indien hij niet in staat is om in het geheele rijk politie te houden.

Volgens een berigt van den *Constitutionnel* is het gerucht van een bombardement van Tanger door een Fransch eskader niet geheel ongegrond maar zeer overdreven, daar een Fransch fregat, uit die stad beschoten zijnde, deze beleediging of misvatting met zijn geschut nadrukkelijk heeft beantwoord.

LONDEN, 1 December. De *Times* wenscht dat Engeland door lord Palmerston zelven op het congres vertegenwoordigd worde.

Berigten uit New-York van den 19den November jl. melden dat er in Virginia wegens de veroordeeling van Brown (den aanlegger van het oproer te Harper's Ferry, hetwelk ten doel had de slavenbevolking in opstand te brengen) groote gisting heerschte, en dat er dien ten gevolge een aantal personen in hechtenis genomen waren.

FRANKFORT, 30 November. Gisteren zijn de leden der Keurhessische Kamer van Afgevaardigden uiteen gegaan, de vaste commissien achterlatende om gedurende hunne afwezigheid de algemeene zaken te behartigen. De Keurvorst heeft onvoldoende berigten omtrent het te Würzburg aangevangen overleg tusschen de Duitsche staten van den tweeden rang ontvangen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 1*sten December* 1859.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1860 hervat.

De beraadslagingen waren gisteren genaderd tot de 7de afdeeling van hoofdstuk IV (*Departement van Justitie*) betreffende de gebouwen.

De heer van Eck voerde daarover het woord. Hij verklaarde zich tegen het voorstel om gelden aan te vragen voor regtsgebouwen en localen van regtbanken en kantongeregten, omdat hij het noodig keurde eerst de regterlijke organisatie tot stand te brengen, waarbij bepaald zou worden waar de regtscollegien gevestigd zullen worden. Hierbij uitte hij het gevoelen, dat het niet bewezen was, dat de gemeente Goes voortdurend eene regtbank moest behouden, meenende hij dat Staats-Vlaanderen hiervoor meer geschikt was. Ook was hij niet gestemd voor het denkbeeld om door de gemeenten gelden voor de daarstelling van zoodanige gebouwen te doen bijdragen. Almede kon hij zich niet vereenigen met de aanvrage om gelden voor den aanbouw van nieuwe huizen van bewaring: daartoe zou men, zijns inziens, eerst kunnen overgaan na de vaststelling der inrigting van het regtswezen en het wetboek van strafregt; bij welk laatste eerst zou moeten worden uitgemaakt welk gevangenisstelsel men voor het vervolg aannam; zijnde men nu niet verzekerd of die nieuwe gebouwen voor cellulaire dan wel voor gemeenschappelijke opsluiting moesten ingerigt worden.

De heer van Diggelen gaf eenige inlichtingen omtrent den toestand der regtsgebouwen te Goes. Dat voor de regtbank was, naar hij meende, beneden de waardigheid van dat collegie; de bouw der gevangenis aldaar was ver gevorderd en kon zeer goed voor cellulaire opsluiting dienen. Bij de onzekerheid wanneer de regterlijke organisatie zou tot stand gebragt worden, geloofde hij, dat de Regering inmiddels pligtmatig handelde om in de dringendste behoefte ten deze te voorzien. Hij geloofde, dat Goes eene gemeente was, allezins geschikt door hare ligging om voortdurend eene regtbank aldaar gevestigd te houden, hetgeen met Staats-Vlaanderen niet het geval was, dewijl dat gedeelte van Zeeland ook niet volkrijk noch veilig genoeg voor zoodanig regtscollegie te achten was; de gemeenschap derwaarts zou echter vergemakkelijkt kunnen worden.

De heer Godefroi herinnerde aan het besprokene ten verleden jare over de vraag of de kosten van regtshuizen al dan niet ten koste van de gemeenten dan wel van het Rijk moesten komen. De Minister van Justitie beperkte het onderzoek daaromtrent tot de gebouwen van kantongeregten, die hij meende dat volgens eene Fransche verordening van 30 Fructidor an X ten laste van de gemeenten moesten komen. Die verordening had echter hier te lande nimmer verbindende kracht gehad, ook in verband met de instellingen die daarbij bedoeld werden. De gemeenten moesten dus, na de vaststelling der gemeentewet, met geene kosten dienaangaande bezwaard worden. In de Memorie van Beantwoording op de aanmerking voorkomende in het Voorloopig Verslag had de Minister van Justitie dienaangaande zijne gevoelen nader ontwikkeld, maar hij moest daartegen opmerken dat de kostelooze afstand der regtsgebouwen door de gemeenten op deze eenen last legden, waardoor een onwettige toestand ontstaan was. Gemeentebesturen mogten dien naar zijn gevoelen niet laten voortduren. Wel zou de Staatsbegrooting bij het overnemen der kosten van dergelijke gebouwen bezwaard worden, maar in het rijksbelang mogt men daartegen niet opzien. Hij wees daarbij op de omstandigheid dat sommige gemeenten, en daaronder wier finantiele toestand gedrukt is, reeds dien staat veranderen zouden, door te weigeren op hare begrootingen dergelijke kosten voor het vervolg te brengen. Maatregelen wilde hij van regeringswege genomen hebben om dien onwettigen toestand te doen ophouden: maar daartoe zou het subsidiestelsel voor het stichten van regtsgebouwen niet leiden. Vrijwillig kon hij niet aannemen dat de toegezegde subsidien voor de regtsgebouwen te Goes en Gorkum zouden geleverd worden; evenmin kon hij dit denken voor den aanbouw van nieuwe huizen van bewaring in sommige gemeenten, welke gestichten alle tevens zouden ingerigt worden voor instellingen ten behoeve van het Rijk te gebruiken. Het verleenen van die subsidien veronderstelde hij het gevolg te zijn geweest van zedelijken dwang. Een nieuw onderzoek over deze geheele zaak wilde hij dienaangaande ingesteld zien, en mogt die toestand voortduren, dan zou hij daarin eene reden vinden om zich tegen de begrootingen van het IVde hoofdstuk in het vervolg te verklaren. Ook verlangde hij dat men den bouw van gevangenissen niet zou voortzetten, alvorens het gevangenisstelsel bij het wetboek van strafregt zou zijn tot stand gebragt. Dienaangaande wilde hij niets gepraejudicieerd hebben, al mogten die gebouwen of de huizen van bewaring ingerigt worden op zoodanige wijze, dat zij des noods voor tweeledig gebruik zouden kunnen dienen.

De Minister van Justitie wees aan, dat lang het gevoelen geheerscht had, dat de provincien en gemeenten in de kosten voor de gebouwen der aldaar gevestigde rijkscollegien moesten zorgen. Sedert verleden jaar was de vraag ontstaan, of die zaak als eene wettelijke verpligting voor de provincien en gemeenten was aan te merken. De aangehaalde Fransche verordening, dat erkende hij, schreef die verpligting niet voor; de gemeenten hadden dus de bevoegdheid zich daarvan te ontheffen. Maar daaruit vloeide niet voort de noodzakelijkheid van een onderzoek in te stellen, welke gemeenten zich voor het vervolg daaraan wilden onttrekken,

om dan te beoordeelen, in hoe ver het wenschelijk was de kosten van rijkswege te doen dragen. Tijd was het, hiermede te wachten tot dat de Regering verwittigd was waar tot dergelijk besluit zou overgegaan zijn. Maar voor het oogenblik had hij geen moed om terstond bij de begrooting eene hoogst aanzienlijke uitgave ten behoeve van het geheele Rijk aan te vragen, te minder daar hij meende te mogen aannemen dat dit bij eene andere gezindheid bij verscheidene gemeenten niet noodig zou zijn. Te Goes was men onder anderen geneigd geweest, bijdragen te leveren voor den bouw van een huis van arrest, dat allezins herstelling noodig had gehad, in vereeniging met een locaal voor de regtbank aldaar, welke geneigdheid aan den dag gelegd was lang voordat hier de nu behandelde quaestie was opgekomen. Die bijdrage zou een vijfde der kosten zijn, te betalen in jaarlijksche termijnen van f 500. Die gemeente zou bij ontheffen van deze verbindtenis, mogt het blijken dat men het nu in overweging genomen punt naar den zin van sommigen besliste; maar dan moest men ook niet over de verhooging van het eindcijfer, der begrooting ook voor den aanbouw van gebouwen elders, klagen. Te Gorkum was een nieuw raadhuis gebouwd, waarbij een locaal voor de regtbank gevoegd was, en waarvoor het gemeentebestuur van regeringswege verlangde als bijdrage te ontvangen de helft der kosten voor den bouw van het geheele locaal, waaraan door de Regering was voldaan te meer daar hierbij ten voordeele van 's Rijks finantien was gehandeld.

Voor de huizen van bewaring toonde hij aan dat het Rijk ook bijdragen leverde. Daarvoor waren nu op billijke wijze op deze begrooting gelden gevraagd, zijnde nagenoeg vier vijfden van de geheele benoodigde som, hetgeen vooral kon geschieden bij de bezuiniging welke ontstond door bij die gestichten een locaal voor de zittingen van kantongeregten te voegen.

Hij geloofde dat men aldus voortgaande niets praejudicieerde omtrent het nog aan te nemen stelsel van gevangenis. Nu kon de regter òf gemeenschappelijke òf cellulaire straf uitspreken, in de verhouding van een tot twee, en daarbij had de Regering de bevoegdheid niet om veroordeelden voor gemeenschappelijke opsluiting cellulair te doen plaatsen. Voor de eene en andere behoefte moest gezorgd worden; terwijl inmiddels in afwachting eener nadere beslissing omtrent het strafstelsel, al die gebouwen zoodanig werden opgetrokken, dat zij zonder groote kosten en moeiten tot cellulair gebruik konden ingerigt worden.

Mogelijkheid was er altijd dat later beslist zou worden, dat men geen regtbank te Goes moest vestigen: maar hierbij mogt hij opmerken dat de waarschijnlijkheid voor het tegendeel ook bestond, vooral in aanmerking genomen de omstandigheid dat aldaar beter gelegenheid was voor de inwoning van regterlijke ambtenaren dan in Staats-Vlaanderen, waarop sommigen doelden.

Hem kwam het allernoodzakelijkst voor, om in afwachting van beslissingen omtrent de regterlijke organisatie, de Wetboeken van Strafregt, Strafvordering enz., inmiddels in de bestaande behoeften te voorzien.

De heer Mackay meende dat het beginsel in de provinciale en gemeentewet was uitgemaakt wie voor deze aangelegenheid de kosten zouden dragen; en daarom moest de zaak niet aldus voorgesteld worden als of men hierin van regeringswege welwillend ten opzigte van gemeenten handelde. De Regering meende hij dat er niet tegen opzien moest om de Staatsbegrooting met kosten te bezwaren, waarbij een beginsel werd gehandhaafd. Die kosten zouden echter niet zoo hoog zijn als men wel dacht; daar hier geen quaestie zou behoeven te zijn van de daarstelling van nieuwe gebouwen, maar ook van huur van benoodigde localen. Hij bleef dus staan op de handhaving van het hier vast te houden beginsel.

De Minister van Justitie gaf toe dat hieromtrent een beginsel bestond. Reeds om gedeeltelijk daarin te voorzien, was hij onder andere met het gemeentebestuur van Amsterdam in schikking getreden tot verwijdering der kantongeregten uit het raadhuis aldaar. In dat voetspoor wilde hij van lieverlede voortgaan, maar niet onmiddellijk besluiten tot het doen van voorstellen om alles voor rijksrekening over te nemen, te minder omdat verschillende gemeenten allezins geneigd waren, den ingeslagen weg te blijven volgen. Hij wees op de omstandigheid, dat reeds in 1838 vrijwillige bijdragen waren aangeboden voor het behoud van geregtshoven in de provincien.

De heer van Nispen van Sevenaer wees er op, dat het te streng vasthouden aan een beginsel in dit opzigt tot bedenkelijke gevolgen zou aanleiding geven. Tijd genoeg was het af te wachten, welke gemeenten zich wenschten te onttrekken en welke niet, daar er vele waren die uit het behoud van een regtscollegie groote voordeelen trokken.

Daarop werden de algemeene beraadslagingen over die afdeeling gesloten, waarna de heer van Eck het woord voerde over art. 41, waarbij de som van f 245,088.50 voor de gebouwen aangevraagd werd. Hij geloofde dat de Kamer voor alsnog niet oordeelen kon over de al of niet-wenschelijkheid der voortdurende vestiging van eene regtbank te Goes. Dat punt zou kunnen uitgemaakt worden bij de behandeling der regterlijke organisatie; maar niet kunnende toegeven dat inmiddels hierop beschikt werd door de goedkeuring der verhoogde aanvrage voor de stichting van gebouwen aldaar, stelde hij voor den bedoelden post te verminderen met f 8000.

De heer van Diggelen verzette zich tegen de aanneming van dit voorstel, daar aldus, in afwachting van de daarstelling van de regterlijke organisatie, de bestaande gebouwen in zoodanigen staat van verachtering zouden geraken, dat er een tijd zou komen, waarop men genoodzaakt zou worden alle te gelijk te vernieuwen.

De beraadslagingen werden daarop gesloten, waarna het voorstel van den heer van Eck, aan eene stemming onderworpen, met 48 tegen 19 stemmen verworpen, en art. 41 onveranderd goedgekeurd werd, alsmede art. 42 derzelfde afdeeling.

Bij de behandeling der VIIIste afdeeling (*Adel*) kwam de heer van Lynden terug op de reeds vroeger door hem gemaakte opmerkingen, aangaande het fonds van den Hoogen Raad van Adel. Hij hoopte dat de overgang van de zaken van den Hoogen Raad van Adel aanleiding mogt geven om die zaken op nieuw met naauwgezetheid te behandelen. De tot die afdeeling behoorende artikelen werden achtereenvolgens goedgekeurd.

Bij de afdeeling pensioenen, wachtgelden en gratificatien, vroeg de heer van Asch van Wijck eenige inlichting omtrent de aanvrage om wachtgeld te verleenen aan den vorigen secretaris-generaal bij het departement van Justitie. Hij wilde weten of die aanvrage steunde op een Koninklijk besluit, waarbij de noodzakelijkheid daarvan aangetoond was. Zoo lang dit niet aanwezig was, meende hij, moest van kracht blijven het besluit nopens de intrekking van het vroeger aan den belanghebbende toegekende wachtgeld. De bijzonderheid dat het hier bedoelde nu aangevraagde wachtgeld niet voorkwam op den staat van wachtgelden, bij deze begrooting gevoegd, deed hem veronderstellen, dat zoodanig nieuw besluit niet bestond. Ook wenschte hij te vernemen of deze aangelegenheid op nieuw bij den Raad van Ministers was behandeld. Zoo dit het geval mogt zijn, dan verlangde hij te hooren de redenen, die den Raad bewogen hadden op een vroeger besluit tot afwijzing terug te komen; in het tegenovergestelde geval zou het hem aangenaam zijn te weten op welke gronden de Minister van Justitie van het eenmaal uitgesproken gevoelen afgeweken was. Die gronden kon hij, wegens het vroeger gebeurde over dit onderwerp, niet anders aannemen, dan hoogst gewigtig te moeten zijn. Eindelijk vroeg hij of het nu toe te kennen wachtgeld door den betrokkene zou worden genoten tot dat het vervangen werd door pensioen, dan wel of de belanghebbende later tot de waarneming van eenige betrekking zou kunnen worden geroepen.

De Minister van Justitie verklaarde dat hieromtrent geen Koninklijk besluit bestond, ten einde Zijne Majesteit niet bloot te stellen op eene beschikking, na afwijzing van den begrootingspost, terug te moeten komen. Mogt de Kamer de aanvrage afwijzen, dan zou hij den Koning vragen eene beschikking te nemen op het verzoekschrift, door den betrokkene ingediend na de vroeger in deze Kamer gevoerde beraadslagingen. Deze handelwijze was allezins regelmatig, gelijk hij uit voorbeelden op de vorige en de tegenwoordige begrooting aanwees. Een nieuw onderzoek had hier niet plaats gehad, hetgeen geheel onnoodig zou zijn geweest; bij het request van den belanghebbende had deze aangetoond, dat zijne bedoelingen van vroeger verkeerd waren opgevat. Den Raad van Ministers had hij, Minister, op de gronden in het adres voorkomende, voorgesteld alsnog een wachtgeld toe te kennen; deze had genoegen genomen met het denkbeeld, dat hij op eigen verantwoording een post op deze begrooting zou brengen. Omtrent de laatste vraag, aangaande de al of niet plaatsing van den belanghebbende in eenige geregtelijke betrekking, verklaarde hij het antwoord schuldig te moeten blijven.

De heer van Asch van Wijck, niet tevreden zijnde met de ontvangen inlichtingen, stelde daarop voor om de som van art. 41 te verminderen met f 2000, zijnde het bedrag ten behoeve van den hier betrokkene aangevraagd.

De heer van Eck gaf te kennen dat de aangelegenhied hier ter sprake gebragt na al het voorgevallene hem hoogst onaangenaam had getroffen en wenschte, op verlangen van den belanghebbende zelven, dat diens zaak aan een grondig onderzoek mogt onderworpen worden, opdat, mogt hem onregt zijn aangedaan, alsnog het vroeger genomen besluit op hem toegepast wierd.

De heer ter Bruggen Hugenholtz meende, dat de Regering in deze zaak de openbaarheid niet moest schuwen, welke van den kant van den belanghebbende, die hem persoonlijk weinig bekend was, verlangd werd.

De heer Dommer van Poldersveldt gaf als zijn gevoelen op dat hij wel onderstand aan den hier bedoelden wilde doen verleenen, maar geen wachtgeld, daar hij niet kon geacht worden uitgevallen te zijn ten gevolge van eenigen maatregel van inwendig bestuur.

De heer Thorbecke herinnerde dat in het tweede tijdperk dezer zaak de Raad van Ministers niet van gevoelen was geweest dat hier wachtgeld moest worden verleend. De beslissing werd nu aan de Kamer overgelaten, maar hij geloofde niet dat deze daartoe bevoegd was, noch kende hij genoegzame redenen om nu te verleenen wat de Raad van Ministers geweigerd had. Deze aangelegenheid moest, dacht hij, langs den administrativen weg beslist worden.

De heer van Zuylen van Nyevelt geloofde niet dat door aanneming van het hier betrokken artikel de Kamer hierin besliste, maar alleen aan den Minister ruimte overliet om die wachtgelden te verleenen welke hij noodig zou oordeelen.

De heer van Hoëvell meende dat de Minister hier het initiatief moest nemen en beginnen met den Koning voor te stellen om, zoo Hij het oorbaar achtte, het vroeger besluit in te trekken, en daardoor het wachtgeld toe te kennen waarop in den toelichtenden staat gedoeld werd.

De heer van Zuylen van Nyevelt meende dat de toelichtende staat niet tot de wet behoorde, en dat de Kamer alleen over de laatste oordeelde.

De heer van Hall verklaarde zich te verheugen dat hier eene poging werd aangewend om gepleegd onregt te herstellen; dit achtte hij allezins wenschelijk ten behoeve van den betrokkene en diens gezin. Zijns inziens was hier wel het initiatief van de Regering uitgegaan: de begrooting van wachtgelden daarenboven was slechts een crediet, waarvan zij naar omstandigheden gebruik zou maken. Door goedkeuring van het voorstel der Regering zou deze betreurenswaardige toestand een einde nemen.

De heer Idzerda wilde de Kamer in dezen niet laten beslissen, als niet genoegzaam ingelicht.

De heer van der Linden beschouwde de zaak afgescheiden van den persoon, en moest, uit aanmerking van de omstandigheid dat hier geen wachtgeld verleend werd op aannemelijke gronden, tegen het voorstel stemmen.

De Minister van Justitie gaf in zijn antwoord aan onderscheidene sprekers nog op de gronden die hem bewogen hadden om deze aanvrage te doen, en zulks naar aanleiding van de redenen omschreven in het laatste adres van den belanghebbende, waarbij hij had doen uitkomen dat zijne bedoelingen tot niet aanneming van het vroeger hem toegekende wachtgeld om de daarbij gevoegde voorwaarden, verkeerd opgevat waren. Wel erkende hij dat de belanghebbende hierin verkeerd gehandeld had, daar de bedoelde voorwaarden niet in het besluit van ontslag maar in een particulieren brief des Ministers opgenomen waren geweest. Eindelijk deed hij nog opmerken om welke redenen in deze zaak vooraf geen Koninklijk besluit uit te lokken was.

Het voorstel van den heer van Asch van Wijck werd daarop in stemming gebragt en met 36 tegen 31 stemmen aangenomen; waarna het artikel werd goedgekeurd.

Daarna werden de artikelen 48 en 49 van artikel 1 en de overige artikelen der wet, achtereenvolgens goedgekeurd. Alleen over artikel 2 had een korte woordenwisseling plaats tusschen den heer de Poorter en den Minister van Justitie, met betrekking tot het niet aanvullen van den post voor premien voor het dooden van schadelijk gedierte uit den post van onvoorziene uitgaven. De eerste gaf daarbij den wensch te kennen dat de Minister geene premien mogt verleenen voor het dooden van gedierte welks uitroeijing als schadelijk voor den landbouw werd geoordeeld, hetgeen de Minister beloofde, geloovende hij te kunnen verzekeren, dat, naar aanleiding van de deswege gevoerde beraadslaging op gisteren, de wezels in het vervolg gespaard zouden worden.

Hierna werd hoofdstuk IV in stemming gebragt en met 55 tegen 12 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Thorbecke, van Hall, van der Linden, van Hoëvell, Olivier, Idzerda, van Heukelom, Taets van Amerongen, van Eck, ter Bruggen Hugenholtz, van Asch van Wijck en Kingma.

Daarna werd de beraadslaging geopend over het Vde hoofdstuk (*Departement van Binnenlandsche Zaken*). De heer Wichers stelde echter voor om die overwegingen op morgen eerst aan te vangen, met welk voorstel de Kamer zich met 36 tegen 29 stemmen vereenigde.

In deze zitting is ingekomen eene missive van de familie van den heer Stolte, daarbij het overlijden meldende van dezen laatsten, lid der Kamer voor het hoofdkiesdistrict Amsterdam, van welke gebeurtenis zal worden kennis gegeven aan de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Finantien.

Verslag van den graanoogst in de provincie Drenthe.

De graanoogst was over het algemeen dit jaar zeer ongunstig. De droogte schijnt daarvan de oorzaak te zijn.

De *winterrogge* gaf een gering beschot en is in sommige streken nog minder uitgevallen dan men verwacht had, zoodat daar de opbrengst per bunder op niet meer dan 14 mudden wordt gerekend, terwijl die opbrengst ten vorigen jare daar op 25 mud gesteld werd. De aren waren over het algemeen slecht geladen en de korrels zeer klein, daar zij door de droogte en ten gevolge van den rooden roest, die in Mei de plant heeft aangetast, niet tot vollen wasdom kwamen.

De hoedanigheid van het zaad is goed en de opbrengst van het stroo staat nagenoeg gelijk met die des vorigen jaars.

De *somerrogge* was even als de winterrogge een slecht verbouw.

De berigten omtrent de *boekweit* komen alle daarin overeen, dat zij een ruimer beschot opleverde dan men daarvan verwacht had even voor den oogsttijd. Bij het dorschen is zij zoo zeer meêgevallen, dat zij van de meeste zijden als een voordeelig en ruim verbouw, van eene enkele zijde als middelmatig wordt opgegeven. De veenboekweit was over het geheel beter dan de zandboekweit; het stroo was bij beide soorten niet overvloedig. De veenboekweit heeft nog al geleden door de aanhoudende regenbuijen, toen ze gemaaid op het land stond. De oogst van de zandboekweit daarentegen, werd door goed weêr begunstigd.

De *garst* is zeer slecht uitgevallen, zoowel wat het zaad als het stroo betreft.

Hetzelfde moet van de *haver* gezegd worden. Van verschillende streken wordt dit gewas als geheel mislukt opgegeven.

In het noordwestelijk gedeelte evenwel der provincie is deze graansoort aanmerkelijk beter geweest en wordt daar een goed verbouw genoemd, zoodat de opbrengst zelfs van 35 tot 45 mud het bunder wordt opgegeven. De reden hiervan is waarschijnlijk, dat ze in de lagere streken minder van de droogte heeft geleden.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
30	Boven-Rhijn.	*Keulen*,	+ 37.58	+ 1.73	8 ure.	0.07	"
30	Waal.	*Nijmegen*	+ 7.74	+ 1.52	8 "	"	"
30	Neder-Rhijn.	*Arnhem*,	+ 7.83	+ 0.92	8 "	"	"
30	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 8.30	+ 0.93	8 "	0.03	"
29		*Maastricht*, (brug)	+ 43.13	+ 0.93	8 "	0.56	"
29	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 42.71	"	8 "	0.86	"
[illegible]		*Grave*,	+ 5.96	+ 1.11	8 "	0.37	"
[illegible]	[illegible]-Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.88	"	6 u. 30 m.	"	0.28
		Brielle L. W.	— 0.58	"	2 u. 30 m.	"	0.12

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

*** De Audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal, op Zaturdag, den 3den December aanstaande, geen plaats hebben.

*** De gewone Audientie van den Minister van Oorlog zal op aanstaanden Dingsdag, den 6den December, geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 30sten November 1859.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Hertogdom *Limburg*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 12den December 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in het Hertogdom Limburg, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 7de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Maastricht, worden Aanbesteed:

de leverantie en het verwerken van 750 Lasten Ballaststeen, tot voorziening van 's Lands Rijswerken langs de rivier de Maas.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van het Hertogdom Limburg te Maastricht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemeld hertogdom ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur van Opstall te Maastricht, alsmede bij den Adspirant-ingenieur Brevet te Roermond.

's Gravenhage, 19 November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
van Tets.

Provincie *Groningen*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 16den December 1859, des voormiddags ten 11 ure zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Groningen, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 1ste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Groningen, worden Aanbesteed:

het bouwen van eene Houten Draaibrug met Steenen Landhoofden ter vervanging van de Ophaalbrug te Visvliet in den weg van Groningen naar de Friesche grenzen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Groningen te Groningen, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende acht dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur C. Brunings, en den Ingenieur A. L. de Bruyn Kops, te Groningen.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
van Tets.

Provincie *Utrecht*.

HERBESTEDING.

Op Zaturdag, den 10den December 1859, des namiddags ten 2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 8ste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Utrecht worden Aanbesteed:

het leveren en inhangen van een paar Nieuwe Deuren; het verhoogen der Sluis- en Vleugelmuren; het leveren van nieuwe Dekzerken enz. aan de 1ste Waterkeering der Rijks-hulpschutsluis te Vreeswijk.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht, te Utrecht, en op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen voor de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Adspirant-ingenieur A. J. H. van Beusekom, te Utrecht, benevens bij den Opzigter J. van der Harst, te Vreeswijk.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
van Tets.

MINISTERIE VAN MARINE.

AANBESTEDING.

Op Woensdag den 14den December 1859, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Minister van Marine aan het locaal van het Departement te 's Gravenhage, in het openbaar worden aanbesteed:

het bouwen van vier Houten Verdedigingsvaartuigen.

Deze aanbesteding zal geschieden overeenkomstig het bestek en de teekeningen die ter inzage liggen aan het locaal van het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, aan dat van de Provinciale Besturen in alle de Provinciën des Rijks, bij de Gemeentebesturen te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht, en bij de Directien der Marine te Willemsoord, Vlissingen, Hellevoetsluis en Amsterdam.

Zullende van den dag der bekendmaking tot vier dagen vóór dien der aanbesteding, aanwijzing worden gedaan, en nadere informatien te bekomen zijn bij de Directien der Marine te Willemsoord en te Vlissingen.

En worden de belanghebbenden opmerkzaam gemaakt dat in dit bestek, overigens gelijkvormig aan dat voor de aanbesteding van 22 Junij 1859, eenige kleine veranderingen gebragt zijn.

's Gravenhage, den 1sten December 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van de belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, als:

AMERIKA.

1°. *Lichttoren op kaap Look-out, kust van Noord-Carolina.*

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Lighthouse Board*, te *Washington*, is de *nieuwe lichttoren* op *kaap Look-out* (*Noord Carolina*) voltooid.

De toren heeft de gedaante van een *afgeknotten kegel*, is gebouwd van brik en van boven van eene *zwart geschilderde lantaren* voorzien.

De kleur des torens is *rood* en het brandpunt des lichts 156 *Eelsche voeten* boven den waterspiegel verheven.

De wachterswoning, zijnde een gedeelte van den ouden toren, is geschilderd met *roode* en *witte horizontale strepen*.

De lichttoestel is catadioptriek lentieulair, naar het stelsel van *Fresnel*, van de 1*ste grootte* en vertoont een *stilstaand licht* van *natuurlijke kleur*, bij gewoon weder op een afstand van 22 zeemijlen zigtbaar.

De lichttoren staat:

op 34° 37′ 20″ N. breedte, en

» 76° 30′ 41″ lengte West van Greenwich.

Het licht op dezen nieuwen toren zal met zons-ondergang van den 1sten November dezes jaars voor het eerst ontstoken worden en daarna tot nadere aankondiging alle nachten branden.

2°. *Blussching van lichten langs de kusten van Louisiana en Texas.*

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Lighthouse Board*, te *Washington*, worden *na den 1sten November dezes jaars* de nagemelde lichten *niet meer ontstoken*, als:

het *licht* op den *lichttoren* in de *Barataria Baai*, op de kust van *Louisiana*,

en het *licht* op den *lichttoren* op *Corpus Christi*, op de kust van *Texas*.

's Gravenhage, den 1sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de *Vierde* trekking der *Derde* Klasse van de 240ste *Staats-Loterij*, op Donderdag den 1sten December 1859, zijn *geene* prijzen van duizend gulden of daarboven uitgetrokken.

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

MARINE.

Openbare Aanbesteding aan 's Rijks werf te Amsterdam op Maandag den 5den December 1859, des voormiddags ten 11 ure, van:

de levering van het benoodigde Versch Vleesch voor de equipagien van Zijner Majesteits Wachtschip en verdere vaartuigen, die aldaar aanwezig zullen zijn gedurende het jaar 1860.

De Inschrijvingsbiljetten op zegel, behelzende de aannemingssom in schrijfletters, mitsgaders eene duidelijke opgave der namen en woonplaatsen van de aannemers en hunne borgen, zullen vóór of uiterlijk op den dag der Aanbesteding, des voormiddags ten elf ure, franco moeten bezorgd worden ter Secretarie van de Directie der Marine aan voormelde Werf, alwaar van heden af de Voorwaarden van Aanbesteding ter lezing zullen liggen.

Amsterdam, den 25sten November 1859.

De Directeur en Kommandant der Marine,
C. J. Berghuis.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

KENNISGEVING.

De Burgemeester der gemeente Hoenkoop,

Gelezen eene missive van den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, van den 28sten November 1859, n°. 1, AZ, daarbij toezendende de grondkaart en den perceelstaat waarop de perceelen, in deze gemeente gelegen, voorkomen, die volgens het daarbij gevoegde uitgewerkte plan tot verbetering van de rivier de Hollandsche IJssel moeten worden onteigend;

Gelet op de artt. 7 en 8 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte,

Brengt ter kennisse der belanghebbenden, dat de hiervoren vermelde stukken op de Secretarie der gemeente van heden af tot en met den 4den Januarij 1860 (de invallende Zon- en Feestdagen uitgezonderd), van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, voor een ieder ter inzage zullen voorliggen, en dat de algemeene situatie-kaart van het geheele werk op de Secretarie der gemeente Oudewater ter inzage is nedergelegd.

De belanghebbenden worden bij deze herinnerd aan de bepaling van art. 8 der gemelde wet, volgens welke zij gehouden zijn om, gerekend van af heden, binnen dertig dagen hunne bezwaren mondeling of schriftelijk aan Burgemeester en Wethouders van Hoenkoop op te geven.

En zal deze in de *Staats-courant* en in de *Utrechtsche Provinciale en Stads-courant* worden geplaatst, en op de gewone plaatsen in de gemeente Hoenkoop worden aangeplakt.

Hoenkoop, den 30sten November 1859.

De Burgemeester voornoemd,
J. L. v. Buma.

KENNISGEVING.

De Burgemeester der gemeente Willeskop,

Gelezen eene missive van den Heer Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, van den 28sten November 1859, n°. 1 AZ., daarbij toezendende de grondkaart en den perceelstaat waarop de perceelen, in deze gemeente gelegen, voorkomen, die volgens het daarbij gevoegde uitgewerkte plan tot verbetering van de rivier de Hollandsche IJssel, moeten worden onteigend;

Gelet op de artikelen 7 en 8 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte,

Brengt ter kennisse der belanghebbenden, dat de hiervoren vermelde stukken op de Secretarie der gemeente, van heden af tot en met den 4den Januarij 1860 (de invallende Zon- en feestdagen uitgezonderd), van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, voor een ieder ter inzage zullen voorliggen en dat de algemeene situatiekaart van het geheele werk op de Secretarie der gemeente Oudewater ter inzage is nedergelegd.

De belanghebbenden worden bij deze herinnerd aan de bepaling van art. 8 der gemelde wet, volgens welke zij gehouden zijn om, gerekend van af heden, binnen dertig dagen hunne bezwaren mondeling of schriftelijk aan Burgemeester en Wethouders van Willeskop op te geven.

En zal deze in de *Staats-courant* en in de *Utrechtsche Provinciale en Stads-courant* worden geplaatst, en op de gewone plaatsen in de gemeente Willeskop worden aangeplakt.

Willeskop, den 30sten November 1859.

De Burgemeester voornoemd,
J. L. v. Buma.

NEDERLANDSCHE BANK.

Opgaven naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9den Junij 1852 (Staatsblad n°. 124).

Omloopende Bank-biljetten	f 86,632,450.00	Munt en Munt-materiaal . . .	f 100,328,478.2[illegible]
Saldo's van Rekeningen-courant. . .	39,341,062.27⁵		

Amsterdam, 30 November 1859.

De Directie der Nederlandsche Bank,
H. Croockewit, *President.*
W. C. Mees, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Acte, op den 26sten November 1859 ten overstaan van den Notaris *Coenraad van der Voort van Zyp*, en getuigen, te Amsterdam verleden, behoorlijk geregistreerd, is tusschen de heeren *Jacobus Nicolaas Levsen*, buiten beroep, en *François Rudolph Pierre Mollinger*, azijnfabrikant, wonende beiden te Amsterdam, vennootschap aangegaan betrekkelijk het fabriceren van azijn en hetgeen daarmede in verband staat, onder de firma: *Lachaire Levsen en C°.*, die door de beide vennoten zal worden geteekend, doch tot geene andere dan de vennootschap betreffende zaken, en alzoo ook geenszins tot het geven of negotieren van gelden à deposito, stellen van borgtogten of dergelijke verbindtenissen; en verder overeengekomen dat de vennootschap aanvang zal nemen met primo December 1859, en eindigen met ultimo December 1869; dat de eerstgenoemde vennoot de vennootschap ten allen tijde zal kunnen doen ontbinden, mits daarvan zes maanden bevorens kennis gevende; en dat bij overlijden van een der vennooten, de vennootschap zal ophouden met ultimo December van het jaar waarin het overlijden plaats heeft, tenzij zijne erven mogten goedvinden de vennootschap te continueren.

*** Bij Acte, verleden voor het Kantongeregt te Sittard, den 26sten November 1859, behoorlijk geregistreerd, is aan *Barbara Claudina Mersmans*, zonder beroep, wonende te Sittard, Handligting verleend tot de geheele ontvangst, de uitgave van en de beschikking over hare inkomsten.

De Griffier,
Mr. R. Gielen.

*** Bij Acte, verleden voor Mr. *J. H. Geertsema*, Notaris te Groningen, den 25sten November 1859, is door den Heer *Hendrik Reynders* en Mejufvrouwen *Henderika Jacoba Lage*, *Annette Lage* en *Grietje Lage*, weduwe van den Heer *Nicolaas Baets*, allen zonder beroep, woonachtig te Groningen, een contract van Vennootschap aangegaan, ten einde voor gemeenschappelijke rekening, onder de Firma *H. Lage en Reynders*, voort te zetten den Handel in Wijnen, zoo als die onder de Firma *H. Lage en C°.*, door nu wijlen Mejufvrouw de weduwe *L. Lage* is gedreven geweest.

De Vennootschap, gevestigd te Groningen, zal aanvangen den 1sten Januarij 1860 en is aangegaan voor een [illegible]

De Vennootschap zal bestierd worden door den Heer *Hendrik Reynders* en Mejufvrouw *Henderika Jacoba Lage*, die, met uitsluiting van de andere Vennooten, het regt van onderteekening hebben.

Tot het aankoopen en verkoopen van onroerende goederen, tot het beleenen of verpachten van roerende goederen, alsmede tot het negotieren van kapitalen de som van f 500 te boven gaande, wordt de handteekening van al de Vennooten vereischt.

Geschiedende deze bekendmaking ter voldoening aan het voorschrift van Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan, of onder zich hebben behoorende tot den Boedel van Vrouwe *Hillegonda Catharina Beeler*, weduwe van den Heer *Georg Conrad Lauck*, gewoond hebbende te Amsterdam, en aldaar den 26sten Augustus 1859 overleden, worden verzocht daarvan opgave te doen, vóór den 10den December 1859, ten Kantore van den Notaris Mr. *C. J. Diemont* te Amsterdam, Heerengracht bij de Bergstraat.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

Donderdag 1 December 1859.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2 1/2	62 1/8	62 13/16	—
Dito dito	3	74 3/4	75	—
Dito dito	4	96 5/8	97	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	—	—	—
Belgie. Bij *Roth. schild*.	2 1/2	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	104 1/8	—	—
Dito 1828–1829.	5	102 1/8	102 1/4	—
Dito 1840. . . .	4	—	—	—
Stieglitz.	4	—	—	—
Dito 1854. . . .	5	89 7/8	—	—
Dito 1855. . . .	5	99 1/2	—	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans. . .	1 3/4	32 5/8	—	—
Amortisable. . .		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	[illegible]	—	—
Portug. Te Lond.	3	43 9/16	—	—
Oostenr. Metall. 1816–1852 . .	5	54 1/8	54 3/8	54 5/16
Dito Zilv. Nation.	5	58 1/8	58 1/8	58 5/16
Dito Zilver 1849-1854	5	73 3/8	—	—
Dito 1847-1852.	2 1/2	28 15/16	—	—
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id. .	2 3/4	—	—	—
Venezuela id. .		—	—	—
Uitgestelde . . .		—	—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	96 3/4
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	57 3/8
Nat. Metalliek	5	»	61 1/4
Binnenl. Spanje	3	»	43 7/8
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Promo			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	70.30
Fr. Créd. Mob.			778
Binnenl. Spanje	3	»	43 1/4
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen .			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	[illegible]
Idem Nationaal			[illegible]
Wissel Londen.			—

Van Weenen is geene notering ontvangen.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.